

అంధకారము

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3. చెన్నపట్టణము 1916 నం॥ ఆగస్టునెల 14 వ తేది సోమవారము No 115
నంపుటము, 3. స శ నా మ స ం వ త్స ర శ్రా వణ మా స బ హు శ ప్ర థ మ ౧. సంచిక ౧౧౫

దంతచూరము

పండ్లపొటకు తీపులకు మంచిపోషము.

ఈ దంతచూరముతో
పండ్లు తోమటవలన
చిగుళ్ళనుండి రక్తము
ప్రవించకుండును.

నోట దుర్గంధము లేక
యందును. పండ్లు
ముత్యములవలె వెల్లగా నుండును.
అనేకులవల్ల ప్రతిరోజు వాడబడుచున్నది.
సర్వసామాన్యముగ అందరును వాడుటకు
తగియున్నది.

పండ్లకు బలము నిచ్చును.

చిగుళ్ళు గట్టిపడును.

ప్రతివారము వేలకువేలు డబ్బీలువిక్రయము
డబ్బీ 1-కి 0-2 0. డబ్బీ రూ. 1-2-0.

అమృతాంజనము డిపో,

7, తంబుశెట్టిపేడి, జార్జిటవును, మదరాసు.

న ఈదిము రాత్రి!

ఈదిసము రాత్రి!!

యూనివర్సల్

గ్రాండు సర్క్యుసు.

రాత్రి 9 30 ఘం॥ ప్రారంభము.

హిందూ శత్రుత్వమున మృత్యువర్షవలన అది గొప్పది
వినుము, ఆఫ్రికా దేశ సింహములు, పులులు, చిలుకలు, శేవు,
చివరలు, గుర్రములు, కుక్కలు, ఎద్దులు, ఎలుకలు, మేకలు,
అనేక జాతుల వాసములు. గమ్మత్తులగు పనుల కేసును.

చైతన్య బోధక పాఠములు, మొగ్గుల కేసు
వాండ్లు, ఈటె గాండ్లు, పోయ గాండ్లు అనేకులు గలరు.

వాసరములు ట్రాబుడి, రయిలుబండిరి నడపునవిగరు,
మొదటి రెండు కంఠములు, ప్రయాణికులకు, గార్డుగన పని
చేయును. ఇదిగాక అనేక విధములగు పనులను ఆశ్చర్యకర
ముగా చేయును. చూచువాడైతే ఆశ్చర్యముగ తోచును.

రేట్లు:- రాత్రి 4 నీళ్లు రు 10-0-0

సింగల్ నీలు రు 2-0-0 మొదటి తరగతి రు 2-0-0

కార్నలు ,, గారి రు 1-0-0 నేల రు 0-0-0

పి. టి. సిలారు ప్రాప్తములరు.

పి. టి. నాయుడు రిక్రెజె. టిక్.

మీ కవసరమైనచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోత
పోయినట్టిగాని పనులనుగురించియు, ఉక్కు,
ఇనుపవాసములు. వంపులు పంపులుగ వంచ
బడిన లేకులు కోణములుగా నున్నట్టి ఇనుప
కమ్ములు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామా
నులను గురించిన అన్ని విషయములను గుఱిం
చియు ఈ క్రింది కంపెనీవారిలోనే సంగతి
సందర్భముల నెలహా నాలోచించవలసినది.
వీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువ వెలల
కిచ్చుటలోను కోరినంతనే వానిని సకాల
ములో సరఫరా చేయుటలోను గొప్ప పేరు
మోగినవారు.

విలాసము:-

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ

సౌత్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్
తలపెట్టె నెం 553 రు,

389

మదరాసు.

(వై కామోలెవర్ గోడనక్కను ఈ క్రింద
చేరుకూడ చదివారెంప గోడనున్నాడు.)

కమ్మతావుల వేదచల్లునది సువాసనద్రవ్యరాజము

ఆటోమోటివ్ బహారు (రెజిస్టరు)

అలవహము. స్పింట్ కలిపినది కాదు. ముగంధపుష్పముల రసము. వాలుగులిండుతెలు
చెలిగుడ్డవై కలిపినచో ఎంత మనోహరముగనో యుండును. కేవలనిలయము సంపద
కానందము గలిగించగలదు.

నెల తిప్ప నీసా 1-కి	...	0-8-0
,, చుక్కరకం ,,	...	0-12-0
,, పెద్దనీసా ,,	...	2-0-0
ముగంధ కాడ్డ ,,	...	0-1-0

పి. టి. చార్మి ప్రత్యేకము.

పోలుపజంట్లు:- ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,
నెం 155 బామామసీదు, బామామ

మదరాసు పజంట్లు:- ముహతా ఫురుహ్ త్రంముల్లీ,

124

నెం 29, నైనాళాల్ రోడ్, భూంకడినూరు, మదరాసు

తామర తైలము

తామర, తీట గజి మొదలగు వానికి సేరెత్తినది

తామర ఒకవిధమైనపురుగువేలన చర్మముమీదగాని, వెండ్రుకలలోగాని, గోళ్లలోగాని, పుట్టవచ్చును.
పురుగులలోని భేదమునుబట్టి తామరలోను 2, 3 భేదములుగలవు.
రాజారాణి గుర్తుగల తామర తైలము పూతినాశకములగు చాల
మంచి మందులతో రియారుచేయబడి ప్రఖ్యాతి గాంచినది. అనేక
దేశ నుండియున్న తామర నాలునైదుసారులు రాచినతోడనే
పోయినదని వేలమంది మాకు వ్రాసి యున్నారు.

కవున తామర, తీట, ఏనుగ గజి మొదలగునవి గలవారందరూ
ఈ తైలమును ఒక సారివాడి చూడగోరెదము. వెల 0-4-0.
దీనిని రాచిన మంటయొడదా. చర్మముగలు వెక్కను. పుండుకుడదా.

అమృతాంజనం డిపో, 6, తంబుశెట్టిపేడి, మదరాసు.

శారదాంబ

స్త్రీధర్మబోధినియనునాటకం

శ్రీనివాసరాఘవాచార్య పోషితము.
సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు
మార్గమందు జూపబడినది. అందరును
జదివి తీరవలయును.

వెల 0-4-0 మాత్రమే.

పోస్టేజ్ ప్రత్యేకము.

చిరునామా:-
ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము,
7, తంబుశెట్టిపేడి, మదరాసు.

జూబులు

I

మహిళా సభ.

అయ్యో,

నేను వెళ్ళిందట మీ కలికలో వ్రాసిన దానికి హిందూనుందరి ప్రతికాధిపురాలి ప్రత్యక్షము పట్టెల మీ పరికిర యిందే జూచితిని. దానిని అభిప్రాయ భేదములు నశించు కొనవలెనని కింది వక్రములనుపరికిరలో ఒక టింకరగొరెదను.

పాట్లకూటి కొఱవగాని, ధన్యాన కొఱవగాని దాక్షుల లక్ష్మీపతిగారు గాని, దక్షిణామూర్తిగారు గాని బూటకపు ఉపన్యాసములిచ్చియుండలేదు అని ఆమె ప్రారంభించి ఎవరని అమాట? నిజమునకు, లక్ష్మీపతిగారు ఉపన్యాస మిచ్చియున్నారే నే నే కలికలోను జూడలేదు. ముగ్గురుదేవుల కలి యై లక్ష్మీపతిగారి క్రేధుల భార్య చుట్టొస పడక సంపాదనా కర్మగంజుకొనెను నన్ను భజనము జూచుకొనక సంఘ సంస్కరణకు మార్గదర్శకులుగుటకు కక్కిరియ్య గారిని నివాహమాడినను మాటలు నేను కాదనవలసి గాను. నేను అనిదానిని అదివయే అనుకొని రోషము నహింస నేల? ఊహించు మీ కెట్టిని గొట్టుకొని పోయియున్నా దీనిలో వారి నంగతి యే?

దీని కేమి గాని, నే చెప్పింది గ్రహించుకొనకయే అదిన పోరాటమునకు వచ్చినది. నే చెప్పింది ఇది. మహిళా సభలు ప్రాథమిక జాగృత దాటింది. శ్రీనిధి అవశ్యము గూర్చిగాని, శ్రీ సమాజమును కావలెనని గాని ఇంక వాదింప నవలసియు లేదు. అందఱును దీని నంగీకరించిరి. అందఱును ప్రాతానా పరుచుచుండిరి. విశాఖజిల్లామండలి పాఠశాల, కాకినాడ కాలేజిలో వారికలు చదువుకొనుటయు చెప్పకట్టెను. విశాఖలోని దానికి నిదర్శనములే. ఇక నునకు ఆలోచించ వలసివేదనగా, ఎట్టి విద్య నిచ్చుట, ఏ కీర్తిని యిచ్చుట, ఆమె నెదురుచూచు.

ఇకలేనివాది దివ్యకళలను, శ్రీలక్ష్మి దగిన నానాకు వానిని నేర్పవలెనని. దీని నెరిగియు ఆసమాజపువాద ఆయుర్రోగము కెట్టివారట. శ్రీలు కంపాజు చేయుచుంటి! అయ్య అక్షిణులూ కంపాజు చేయుట కాజుకు కళ, గౌరవమైన కళయని నేటిపుడే వినియున్నానా? పైపుకొట్టు శ్రీలక్ష్మి జూచితినిగాని కంపాజుటగనున్న శ్రీలక్ష్మినిచూచి వివ లేదు. అది మోటుదని, పునఃపలనని. అయితో తెలిసి, నిర్లక్ష్య విద్య, అంతగ నవలసియు లేదు. ఇక నైనను ఆపని మానయదని మే జాప్రాస. పునఃకార్యములను నడచివేయుచు రనియే మనవి.

మాడవలెనని. నేను కొన్ని వార్లు కాకినాడలో నుండిరి. అచ్చట నంగులు నాకు తెలియును. బాలాంకృత్య నేమయ్య గాన/దయ్య గారు మొదలగువారిని నాకున్నే హి తురాలి. నేనుయును నేను. విశాఖజిల్లామండలి పాఠశాల సభకు నేమయ్య గారు వెళ్లి యుండగా, ఆయన సమాధిపు టావ్వు, నుండరావయ్యగారు తమ విన్న కొవరక వాడించు చుండ నందలుమాడినారే. భర్త అవజ్ఞమీదనే ఆమెమిటింగు నకు వెళ్ళింది. ఈంగులున్న యెందులకు. నే మొదటవ్రాసిన కొన్ని విషయములు కేలము నా అభిప్రాయము కాదు. దానిని గూర్చి నేనేమియు చెప్పకు.

..... నే చెప్పింది గానకలుకులు గావు.....

నే చేసిన వట్టియుక పాఠశాల. శ్రీలక్ష్మి మామలు న్నవట్టి. వానిని భేదము అనవలెను గానకలు. బట్టు గూడకట్టు కట్టుకొని, పయలు నగము వేసికొని పిమ్మలు గుచ్చుకొని, చిన్న బొట్టు కెట్టుకొని చేతిలో తేలు రుమాలు పుచ్చుకొని పిమ్మలలో పికావచేయుట ఇచ్చటి యాచారము. ఆయనకు తోడివారలను నే నూహించలేదు. 15 సంవత్సరముల నుండి శ్రీ స్వాతంత్ర్యమునకై పోరాడుచుండిన భార్యద రామారావుగారే మామలు హెచ్చుచున్నవని. మామగారు చెప్పియున్నాను మామగారు శ్రీ భర్తను నా మాభ్యర్థనకేను, అదియే నా కోరిక.

పునఃపల మాటలు బాటింకను. వారితో మామల బని లేదు అందుకా, నా చెంబుకు నే చెప్పవలసింది లేదు. గాన ను, చిత్రలేఖనము, కవిత్వము మొదలగు నానాకు కళలనే నేర్చుకొనవలెనని నా తలంపు. కాదందుకా, నా చెంబు కొక నున్నానని.

ఒక పనిత.

II బెజవాడ మ్యూనిసిపాలిటీ.

అయ్యో,

దినదినా వేంకటమామయంతరాపు పంతులు గారి శివవత్స రము ఫిబ్రవరి నెలలో తిరిగి మాకు చెలమనగ ఏర్పడుచుంది. వంతులుగారు 1915 సం॥ డిసెంబరులో చెరుమనగలోని భాగీ దేవీనది మొదలు తిరిగి వారిని ఏర్పాటుచేయులోల వారి నియామకమును గురించి జరిగినవర్ష నిచలు వాయులు అనన నరము. వారు తిరిగి వాపదనికి వచ్చుటవలన కవున్నియలో పార్టీలు బయలుదేరినవి. మొదట చెలమనగ కచ్చింది మొద లు వంతులుగారు తమవీలు ననుసరించి ఎవరివలన కావలసిన పనిని వారిచే నిర్వహించవలసికొనుచు తమవని. తాము చక్కగ నెరవేర్చుకొనుచుండిరి. మొదటివరములో తమకు తోడునీడక నుండిన కాళేశ్వరరావుగారు కొన్నింటికి వెళ్ళిపోయిన నే విశాఖలెరి వెంకటరమణుల విశాఖయైన మ్యూనిసిపలు కంట్రా క్టురు అప్పలస్వామిగారు ఇప్పుడు వంతులుగారికి ఆకుచు లయిరి. అనుచురు లగుటతో నరిపోలేదు. తిరిగి మ్యూనిసిపల్ కంట్రాక్టురుకుడ యయ్యెను. అంతటితో నుపోలేదు. వాళ్లు ఇప్పుడు కవున్నిలర్లను చేయుట, ఇప్పుడు వాని వారికి ఓట్లు రానీయకుండుటకూడ సంభవించుచున్నది. కాట్టియ్యగారిపర్ కంట్రాక్టురు యొక్క విహతులు మార్చిమే కవున్నియ అను చున్నారు. తమకు స్నేహితుడైనో తమ స్వంతవిషయములో స్నేహమును మానవలయును గాని వ్యవహారమున ప్రతినిధిగ నున్నప్పుడు మొగమోటును చూపుటకు ప్రతినిధికియన నె ట్టామెనో ఊహించుట కవ్వతరము. చిన్నకొల ఎనసి: నాను గారు కంట్రాక్టురు మూలమున కవున్నియలోనికి వెళ్ళినందున వారికి మనలందించక వలసివేదనగా, శి. రాజగోపాలా చార్యులగారు తటస్థముగ నున్నారు.

తనకు ఇప్పుడైవారిని కవున్నియలోనికి ప.పి వారి ద్వారా అనుకూలమును పొందుటకై కంట్రాక్టు రిల్లు ప్రక ించుచున్నా డెనుటకు వలసివేదన. అప్పలస్వామిగారు నర్వాదములు. వారి యిట్లు ఎన్నికలో పనిచేసినచో ప్రజలకు యుద్దేయు కలుగవచ్చును. కాట్టియ్యగారిని ఎన్నికలలో పనిచేయుచుండుటవలన అప్పల స్వామి గారికి క్రిష్టమార్పున నుటలూ నుండేనానలేదు.

అప్పలస్వామిగారి నవన ప్రయోజనమేమి? కవున్ని ల్లు కాగోరువారు ఎంత ఘనమునను వారి సహాయము నపే టించు నిర్దయకమృతనవలెక. ఈ ప్రయోజనకర్తయన, తమ చేయు చుంది పనులే ప్రజలకు మెప్పించి వారి యంగీకార మన కవున్నియ లోనికి వెళ్ళిన యాతకు గౌరవావ్వకు వారి ఇతర పాత్రకమున కవున్నియ లోనికి వెళ్లి యాతకు అకభ వియడవి సోభ్యమున నేవారముజాలకున్నాను. ప్రజలకు, పట్టణమునకు ఏదేని నేన చేయవలయునని కోరికవత్తునన కవున్నియగ నుండక నే కావలసింత పని చేయవచ్చును. పని చేయువానికి నితరుల ప్రాజక మననమే లేదు. ఇతరుల ప్రాజక మెప్పుడు కవున్నియ అపేక్షించెనో అప్పుడు న్యకై పూజ్యుని నువ్వచుచున్నది. ఇట్టి న్యకంత్రక్యై తేవాత కవున్నియ లగుటకంటె వారికి సహాయము చేయువారే కవున్నియలోనికి వెళ్ళుట మంచిదనియని తోచెడిది.

మాకవున్నియ సంఖ్య ఇరుదది. వారిలో 12 మంది ని క్రైస్తవులు కొనవరు. 8 మందిని ప్రభుత్వమువారి కెగ్గులు చేసినరు. మొదటి 12 మందిలో నిదివరకు 8 మంది మాత్ర మే ఎన్నుకొన బడు చుం డిరి. ఇప్పుడు నలుగు రు ఎన్నుకొనెడి అధికారము కొత్తగ నొసంగబడెను. ఇది వరకు 8 మందిలో 6 ము ప్టిదరు. ప్రతిదానికి ప్టిదరునిదరు. నిజముగ వీరులేది ప్రజాశీరవమేలేదు. వారి నెన్నుచుక అన నరము స్వాతంత్ర్యముండవలెను. స్వాతంత్ర్యము అనుగంట వలెను ప్రజాశీరవం దభిరుదిని కలిగి యుండవలెను. ప్టిక అన్నిటికంటెను ముఖ్యము. తమవార్ల సత్వరకము తీరికచేసి కొని చూచుటవిధి.

క్రొత్తగ నెన్నుకొనబడవలసిన వారిలో ఇరుదర కప్పుడే ఇద్దరు ఎన్నుకొనబడిరి. వీరిద్దర అప్పలస్వామి, మార్తాలి సాహెబుగార్ల సహాయమున పూర్తిగ పట్టును సంపాదించి విజయము లెరి. ఇక ఇద్దరు ఎన్నుకొనబడవలసి యున్నాను. సాహెబుల వార్లుకు ఒకరు. గవర్నరుచేట విద్యాధికులవార్లుకు మరొకరు. సాహెబుల వార్లులో కంట్రాక్టురునూచు మపేక్షించుడెదని వినుచున్నాను. ఇకను గవర్నరుచేటవార్లుయున్నది. ఇందులో విద్యాధికు లెక్కువగ నున్నాను. వారికి వీరికి భయకడక, మొగమోటుయడక, తమ విద్యకు, కళలకును తీసికొనిరాక, దూరాలలోనవతో మెలంగి నుండున వారిని కవున్నియలోనికి పంపెదరుగాకయని కోరు చున్నాను.

యభ్యుదయి.

ఆంధ్రవాణి

సామ్రాజ్య శాసనసభ.

ఈ నెల 8 వ తేదీన మన చెన్నపురికానన నిర్వాణ సభలోని యసభికారు సభ్యులు ఆవరణిల్ల సర్ ఫార్మిన్ ప్రింగ్ దొరగారి యాధిపత్యము క్రింద నెంటు జూరీకోట లోని సభాభవనమున సామ్రాజ్య కానన నిర్వాణసభ కివపురు సభ్యుల నెన్నుటకు సమావేశమైరి. ఈయందు సభ్య త్వములకు మొదటిమండ్రి క్రియత్వముచేసిన 7 మందిలో ముగ్గు రు తమ క్రియత్వములను చూపిరి. మిగిలిన 4 మంది క్రి యి. యన్. క్రియివానకాశ్రమి గారు 16 వోట్లుకు, క్రి లి.యెక్. కర్మ గారు 16 వోట్లుకు, క్రి వామనగారు 10 వోట్లుకు చె య్యుకొనిరి. వీరిలో మొదటి యువురు నెన్నుకొన వోట్లుకు, తెచ్చుకొనుటచే సభ్యులగుటకలసింపెను. వీరెల్లమునాడ మంచి నయ్యుట, జేకాభిమానము.

సామ్రాజ్య కానన సభ్యత్వమునకు (బయల్చించినవా రిలో వ్యాకతి నువ్వారాపు వంతులుగారు కూడ గలరు. ఈయన ముగ్గురగునన నీడవికే తుదవలన బయల్చించిన యెడల నిరువురును గూడ పరాజయము కలుగుటయు, ఏవిజయరాఫువాచారియూగానో దానిని తన్నుకొనిపోవుట యు దటసింది యుండును. వారి సహాయమెరిగి దూరదృష్టి తో సాన్యమును విడిచి తమప్రయత్నమును. గట్టి నెట్టుటవలన విజయమున కెన్నుకొన యవకాశముగల కర్మగారి కాకదని నులభముగ లభించెను. పంతులుగారు తమ క్రికర్తవలన శాంధ్యులముం దైకకర్తయగు గలదని నువ్వకటిది క్లఘాపా తుక్రి లెరి.

కాననసభాసభ్యు లిచ్చుట నుండియే యెక్కువగా బా టుడవలసియున్నారు. ఏకస్వహాసభకు వీ రెన్నుకొనబడు టతో తమ కార్యము సఫలమైనదని, తాముకృతకృత్యులమైతి మని, తమరహదధి సమకూరినదని తృప్తిపొంది సంతుష్టులు కాకూడదు. సభ కెన్నుకొనబడిన తరువాతనే వారి బాధ్యత ప్రారంభమగుచున్నది. అంతటిగొప్ప సభలోనికి ప్రవేశము కలిగినందుకు, తమకు ప్రతినిధిత్వగౌరవము కలిగినందులకు వీరు నరియైన ప్రతిఫలము ఉత్తేజావల్లుమాటలు కాక కంటికి కనబర డెను గట్టిపనిని దావలసియున్నారు. తమ చేకసేపిది దృష్టి పథమున నుండుకొని, నిజము చెప్పవలసివిచ్చినప్పుడు దైర్యము ఖనునదాని సొకక నిర్భయ స్వైర్యములూ జూపి యోనైపుణ్య ముంజూపి వారుప్రజలమెప్పుడు బడయవలసియున్నారు. ఇట్లు చేయుటలో వా రాత్మగౌరవమును గూడ దలపునకు దెచ్చు కొనవలసి యుండును. వీల యన నివ్వడిప్పుడు కొన్ని కానన సభలలో గవర్నరుకు సభికారి సభ్యులును అసభికారిసభ్యు లను గొన్ని విషయములలో నిరసనభావముతో వారి మేర మీర ప్రకర్తించుచుండుట గలరు. కర్మగారు యానోస్వాహ మున నున్న పిన్నవారు. కార్యదీక్ష గలవారు. జేకేనానిరతి వారిసౌజన్యమునకు వన్నె దెచ్చుచున్నది. విశేషించి వా రాంధ్రోద్యమము నిడ నా ను భూతి ని జూపు వారు. ఇట్టివారి యెడ శాంధ్యిలోక మెంతోయనలుపెట్టుకొనియు న్నది. ఇంతయోనతోనన్న యాంధ్యులకు, చెన్నరాజధాని ప్రజలకు, భారతీయులకు నాకాభంగముకలుగకుండ కర్మగారు మాడవలసియున్నారు. ఈవది మిక్కిలిగౌరవమైనది గాక మిక్కిలి బాధ్యతతోగూడ కూడియున్నది. — జేకేమార.

నోటీసు.

కృష్ణాడిస్ట్రిక్టు బెజవాడలో తమ్రున తాతయ్య బ్రదర్లు వారెలూకు రైసుఫ్యాక్టరీలో నేటివరకు పర్కుచేయు చున్నటువంటి రుస్తు టైప్ ఆయిల్ ఇంజను బి. హెచ్. పి. 45 సెకండుహేండు(Rustone type Oil Engine B. H P. 45, second hand) విక్రయించెదరు గనుక కావలసినవారు ఈడిగున క్రైస్తముకు ఆర్డరు చేయవలయును. ఎక్కువ ఇం ఫరుమేషన్ కావలసినయెడల సదరువారిచే ప్రాసి నచో జవాబు ఇయ్యబడును.

TAMMANA TATAYYA BROS. RICE MILL BEZWADA.

ఆర్. ఎల్. పోన్ను వారావరం గ్రామపంచాయతీ.

నాటకములు; నాటకప్రదర్శనములు

సరకాసురనాటకము.

నాటకములు కేవలము విలాసాత్మకముగా కాలము గడుపుటకే కాక మాత్రము ప్రవర్తనములనుగూడ చూపిచూపిచూపి నేయునదిగానుండవలెననియోభావులయొద్దేకము. అందులననే భారతవాయునాటకములు కేవలమువిలాసాత్మకముగానుండక కొన్నివైదికాదర్శనములనుగూడగలిగియున్నవి. కొందరు కవి పుంగవులు తమనాటకములలోన నోకప్పుడు దుష్ప్రవర్తకుల కొందఱుని శ్రద్ధావ్రతముగామాగలరసాభిప్రాయముగూడగలిగి యుండురు. అందులన నాటకమున తాము తగియోగించి పాత్రలనున్నట్టిని గూడ బహుభాగముకలతో పరిశీలించి దుష్ప్రవర్తకులను మాత్రము జయోపేతులుగ ప్రదర్శింప నిచ్చుననినను తుదకు వారిరూపము లెల్లడిజేయుదురు. అందుచే పాత్ర పాత్రలను సంది, అంక పాత్రలనునాటకమున ప్రవేశపెట్టుటయందన, దానిని క్రమ క్రమముగ నభివృద్ధికి తెచ్చుటయందన, తుదకు పరిణామ మెటు లుండునో తెలియజేయుటయందనవారుమిగుల జాగ్రూహులై యుండురు. అందుచేనాటకములయందలి వివిధపాత్ర లెటులపాపింప బడినవియు గురైనవిక, లేక తెలిసికొని క్రయశ్రీలించక తమ యుష్టమతద్వారా రంగములకుమార్తమే నాటకము ప్రదర్శించుట తలపక కవి యొద్దేకముల కెదగొట్టుటయే గాక, నాటకమును రసభాసముగా జేయుటయే కాక, మాత్రము అభిప్రాయములను గూడచెరుదారినిపెట్టివారగుదురు. అందులననేకముదగలదు నిన్నులాదిని విశ్రాంతిగా నెట్లను చుండిరములో ప్రదర్శింప బడిన సరకాసుర నాటకముని నీయవలెన మెటుల పరిణమించినదో చూడరు ఖండతకు గ్రహించియు యున్నాడు.

సరకాసుర పాత్రధారి నటనచుందు ఆరేరేన ప్రాణుడనియే తోచుచున్నది. కాని నిన్నటిరాత్రి ప్రదర్శనమునందు మాత్రము ఆపాత్రలో ననేక భావములు పాత్రధారులకును ప్రదర్శకులకునుగూడ స్పష్టమగుచుండెను.

నాటకము ప్రదర్శించిన సరకాసుర నాటకముబ్రహ్మ శ్రీ శివులకు శ్రీ లక్ష్మీవరసింహము తురులుగారి కృపిష్ట యాదవము ననుసరించి ప్రదర్శించబడినటుల తోచుచున్నది. తురులవారు మనదేశపు నాటకపులలో నుత్తమోత్తములు కాకపోయినను క్రస్తుకము ఉత్తమతరగతిలోనివారిలోనొకరుగాపరిగణించబడుచున్నారటనిప్పుడేవోంకము. అట్టిచూపుభావులు ప్రాసిన నాటకముందలిపాత్రలన్నియు విశేష జాగ్రూహకతోంకముగా విశేష ప్రాసించబడినవటకు నందియులేదు. ఆనాటకము నంతయు జదివి, భావించు, నాటకము నంతయు జాగ్రూహకతో ప్రదర్శించగా జూచినవారును సరకాసురని పాత్రలను తురుల పాత్రలను గాకన్న-అంక ప్రవర్తనచుందు-చుష్టమపాత్రముగ పరిగణించురు. అంతిమలో సరకాసురనియడ నోక విధముగు విద్యాభావముగూడ గలిగియుండుట నుపజ్ఞను సరకాసురని పిరర్థమును, గొప్పతనమును, క్రశంపనీయులగు గుణములను జాగ్రూహకతో ప్రదర్శించుచు ఈ విద్యాభావము చతురతకు గలుగునటుల జేయగలిగి తురులుగారి పాత్రధర్మము నాపాత్రపాత్రలమే కనోళ్ల పొగడుచున్నది. తురులుగారి నాటకమును జదివినవారిక కృష్ణుని గుణ లోకములు గా గొన్నితము సరకాసురనిద్వారా వ్యక్తీకరింప బడినను తుదకు కృష్ణునినియూదనివా రుండరు ఈసందర్భమున నిన్నటి ప్రదర్శనము నిందుకమార్తము. మాత్రములకు కృష్ణ పాత్రముకొలె సరకాసురపాత్రమే నుగుణతరముగకన్యమైంది. దీ కృష్ణ పాత్రధారుని లోకములుండ సరకాసురపాత్రధారుని ఎక్కుదుపాత్రధర్మమును, ఎక్కుదు పాటలను మొదలగునవి కారణములు. సరకాసురపాత్రధారునియొక వీరవీర కన్యలేదు. పాత్రధారి విభజనచుందునో కృష్ణ పాత్రధారుని యందునో లేక ఇన్యరందునో ఈతప్పుండవలెను. అందులన గలిగిన గొప్ప హాస విమరగా వ్యక్తీకరింపగా సరకాసురపాత్రము నిందుక విద్యాముతోడను, కృష్ణ పాత్రమును విశేష గౌరవముతోడను చూడవలెను నట్టియు, చూచునటుల జేయవలెను నట్టియు సందర్భమున మాత్రము చుందియభిప్రాయము సరకాసురని కృష్ణుని చెడు అభిప్రాయముల కృష్ణునికృష్ణుని చుండింక బడిన ననుటకు నుండి యుమలేదు. తురులుగారి నాటకమునుజుచినవారును, పురాణ కాలలో కృష్ణునిగూర్చి విషయములను అను మాత్రములన్నిటినికవిప్రదర్శనములో కృష్ణునియొడ యభిప్రాయమును, సరకాసురనియడ చుందియభిప్రాయమును గలిగియుండురు. అందులన గలుగునీయు తిరిగి

యమును గలిగియుండురు. అందులన గలుగునీయు తిరిగి యము. ఇందు పాత్రధర్మమునందలి తత్వలనమాత్రమే గాక పంతులవారి పాత్రధర్మములను నవ్వటచ్చుట ననుసరించుటయు పెక్కు పోటులలో వింతజేయుటయు మొదలగు తత్వలనలన గూడ నిట్టి కీమవిశేషము గా గలుగుచున్నదని చెప్పక తప్పదు.

సరకాసుర నాటకమునందు రెండుగుంటలకాలములోనే ముగియుట ముందు విచిత్రము. కృష్ణునరకాసురల సంవాదమే లోభధూయ్యచుయ్య నిన్నటికృష్ణునను నందరికటిలోను ప్రకాశనీయుగా నున్నది. తదేకము) పాత్ర మొంతయు హాస్యకర పూరితముల కవికారం పాత్రధారి మొదటి నుండి తుద వరకును, హాస్యపు కల్పనల బహుమందినను తీవ్రదృష్టాంతగలిగి తాను పాత్రలనుగా నుండుట మిగుల విచిత్రముగా నున్నది. అనేక పాత్రలను కవించి కల్పనల రంగము దాటియే రాజున్నది. మొత్తముమీద నాటకము మిగుల లో.దరకడి, ఒకపాత్రమునకును చెప్పకల యు రితియు చెప్పకలయు మాటలును తిన్నగ రాకుండగనే నాటకము ప్రదర్శించి నటులున్నది. అప్పుడప్పుడు సందర్భములు తమందేగ నే పాత్రధారులు లోనికి బోవుచుండుటయు వచ్చుచుండుటయు దీనికి ప్రబల నిదర్శనములు. నాటకలలోపేర గలవారు తమ చెప్పకలయుగాని చాల లోందరపకీ నాటకము రసభాస జేసిని చెప్పక తప్పదు.

మదరారు నాటక సభవార లనేకులలో నొక ఆసందర్భపు వింతయొకటి గొప్పించుచున్నది. వీరు మొదటినుండి తుదవరకును, హాసపాత్రము మొము ఉత్తమపాత్రమునకును, నుబులు సందర్భములతోనుండ నాటకమునందలి పాటలను చూచుచుగ నే జేయుచుండురు. వీరిక దినమున చెప్పక రాంధ్ర సభలో బ్రహ్మశ్రీ నేడను వెంకటరామకృష్ణ గారు నెలదిచ్చి నటుల సంగీతావేశకరకులయిపాత్రధారులు పాటలనిభావములనుతీయును వైకెలియనీకు పోవుటయే గాక ఒక్కొక్కప్పుడ సందర్భముగా ఆక ఆర్థముల వచ్చునటుల గూడ పాడుచున్నాడు. ఈ మధురదృష్ట సంగీతావేశ కృష్ణునములు నాటక ప్రదర్శనములు గాక నూకంఘక్కి "భాగవత" మేళములని చెప్పినను చెప్పకచ్చు. చుట్టము వీయపార సంగీతాభిలాషులచేతనే గొప్పగొప్ప కవులచే దీర్చించినవను వైసి, విరవర్ధరసామును వైసిప్రాయుడి ఉచితరీతిని పోషించబడిన నాటకములను తాదామణిగా ప్రదర్శింపవలసివచ్చుచున్నదని తోచెడిది. ఈవైతి మూడునాలుగు సభలవారిలో గనబడుటచే వైసభవారి నిండులకు ప్రత్యేకముగా చూపింపబాటు.

తిలకుగారివైసి కేసు

జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారి తీర్పు

పూర్వా, ఆగస్టు 12: - నేను మధ్యాహ్నము తీర్పు చెప్పబడింది. "ఒకసంవత్సరమునకు మిగుల బాధ్యులైనవియ్యకలెను. మీ వైసి రాజప్రసాదులకు దొరతనమువారు ఇండియా పీలుగోడు 124 ఏ. సెక్కులకారము చక్రవర్తమునుట మీ యున్నప్పుడు. మీకు దీని వోక హెచ్చుకగా గ్రహించు రని కలంబునని" మేజిస్ట్రేటు గారు రనిది. తిలకుగారు భారతకు బాండును ప్రాసించిచ్చిరి.

తీర్పుయొక్క సంగతి.

తీర్పు కొంచెం పెద్దగా నుండెను. ప్రైవేట్టులడిన 20 పూరినీపు జేసి గొంధుండు. సి. వి. డి. పోలీసు దీప్తి ఇనప్పెక్కురు 24000 రే.పి. వైదరుగారు మొదల వీయుల వ్యాపకములకు గూర్చి తెలుపుట, ఫిర్యాదల పాటలు చెప్పిన సంగతులు మేజిస్ట్రేటు గారి కృష్ణులకు తిలకుగారిచ్చిన సమాధానములు చూస్తు గూని నన్నటి తీర్మానముల మేజిస్ట్రేటు గారు చూచారు. "ఒకవ్యాపకముల తర్జునా లో గొప్పలోడ మున్న దని చూద్దాయా వ్యాపక వాది చెప్పనేలేదు. అక్కడక్కడ కొన్ని వదలుల కర్తము తప్పగా నియుబడినదని మాత్రమేచెప్పి. కొన్నిమాట లట్టిసందర్భపుల్లెవండనుటలు నిజమే. ముప్పుపొందుటలకు తిద్దకును మా రాష్ట్రభావలో ప్రాసించి యుంకవ్యాపకముల ఇచ్చి సుభావ లోకి తర్జునాచేసినవారు సంగ నే చేసినవటకు నుదియూలేదు. ముప్పుపొందుటలకు తిలకు గారు చెప్పిన దాని సంతయును నరిగిని పాత్రలవదలుల కారణమే లేదు. వారందుకొరకు తీర్మానముగ నిజమగులేక అనుభవజ్ఞులకు నుద్యోగులు. ఫిర్యాదలవారు మొత్తముమీద సుభావము నుండిన గూడ విమర్శించెను. అందులో కొన్ని భాగములు దోష

భరితములగున్నవని ఆశయ చూపి. హామూములను గూర్చి అరడేమియును చెప్పలేక. దానిని గూర్చి ఎట్టి యభిప్రాయమును తెలుపుటకు దొరతనమువారు తమ కధికార మియ్యలేదని గూడ చెప్పెను. దొరతనమువారు చురుదేకముతో కట్కర్తి తనలు చేయుచున్నారని తిలకు గారు చాల పోట్లు నుడివరిని మాత్రమే క్రభుక్య వ్యాపకవాది తెలిపెను." అని మేజిస్ట్రేటు గారు ప్రాసించి.

1-5-1916 వ తేదీని జిల్లాముసందు తిలకుగారిచ్చిన యుభవ్యాపకముల మేజిస్ట్రేటు గారు నిశ్చించి. "తిలకుగారి విమర్శన మొకలెక క్రభుక్య వ్యాపకములకు మాత్రమే వర్తింపవని చూద్దాయా వ్యాపక వాది జిల్లా గారు నుడివరి. నుడియును జిల్లా గారు వ్యాపకముల్లె ప్రైవేట్ గారి తీర్మానము నుద్దహరించి. గాని ఆ నూచనను నే సంగీకరింప జాలను. ఇండియా దొరతనము 1858 వ సంవత్సరము చట్టము ప్రకార మేర్పరుతులడినది. ఆ చట్టమును రద్దుపరుతులతో సక్రమ జేమియును లేదు. అట్లు రద్దుపరిపించుట కా కాసనము నందలి లోకములను తిలకుగారు ఎత్తిమానకునీ కచ్చివది. ఆయన పార్లమెంటువారికలన నాచట్టమును రద్దుపరిపింపగోరి. కాన నట్లునిచున్నందుల కాయన కభ్యంతరము కలిగింపరాదని జిల్లా గారు రింకోక హేతువుచూపి. తిలకు గారు కట్టునిచున్నందులలో 124 ఏ సెక్కులలో చేరకుండునట్లు విమర్శింపరలెనను నదియే దీనికి నేనిచ్చు సమాధానము జిల్లాములో 31-5-16 న తిలకు గారిచ్చిన యుభవ్యాపకమునందలి కొన్ని భాగములు వై సెక్కులకొందిక వచ్చునదిగానున్నదని నేను విశ్వసించుచున్నాను. తక్కిన రెండుభాగములలోనుగూడ నేరముగలదని నేనుగా చెప్పబనిలేదని" మేజిస్ట్రేటు గారు రని ఆయాభాగముల నెత్తి చూపి.

"మొత్తముమీద సుభావముల నన్నిటిని విని నిన్ను షీకముగ నాలోచించువారి కెట్టిభావము కలుగును? క్రభుక్య వ్యాపకములలోనుచునో నిండియున్న దనిక్రభుక్య దుష్టత కలిగించి ఈ వ్యాపకముల తొలగించుటకు తామేర్పరచిన హామూములలోనుచునో చేరినవేయుటకు వారిసందరి తిలకు గారు ప్రార్థించివారనియే లేనని నాకు నమ్మకముకలదు. తిలకుగారు యుభవ్యాపకముల వివరముల పాడుటలు. ఈ విషయమును జిల్లా గారు యొప్పుకొని. కాన పాడుటలగానే నుపసందరిని బానిసలనుగా చూచుచున్నాడు. చువ యొప్పుల ను తొలగించుట లేదు దొరతనము వారు స్వలాభము నే చూచుకొనుచున్నాడు. దొరతనము విచారము. చువను స్వతలాలన కన్యలనును మిషను గల్పించి వారు చువలను బానిసలనుగా నుండియున్నారను కలిపవాక్యములను చెప్పిగాని పాడుటలకొరకు తిలకు గారి వాదమును గ్రహించలేరని జిల్లా గారు రని మున్నాడుగాని ఇదియంతయు నీతినిసర్వేకు కాళువారికిగాని దొరతనము వారికి వర్తింపదని జిల్లా గారు చేసినవారము నిరాధారము. తిలకు గారు "బిరాక్సి" అనుసాంగ్య వదములకు గావడినను పోలీసు సిపాయి మొదల గలవారు జువలవరకు గల యుభవ్యాపకములను గూర్చియు గూడ నుడివరి. తిలకు గారు రెండు పాటలు కలిపినవనిచింది. తిలకుగారిని రెండవసారి రెండేడ్ల కిక్కిరింప బడినది. తిలకుగారు చురల నీ విషయములకు గూర్చి యుభవ్యాపకములను జిల్లాములో నుపసందరించుచునది చిరి. కాననేడ 22.7.1916 న కొరసరించి తిలకుగారు ఇద్దరు జామినదారులతో భారతకు బాండును కట్టకలెనయే నేను తీర్మానించుచున్నాను. కాన తిలకుగారు ను 20000, లకును జామినదారులు ఇద్దరును చెరు రు 10,000 లకును భారతకు లకు కట్టకలెననే నాజ్ఞాపించు చున్నానని మేజిస్ట్రేటు గారు తీర్పు జూచిరి.

సంయుక్త పరగణాల ఎన్నిక నిబంధనలు

ఆలహాబాదు, ఆగస్టు 18: - మూడవ మూర్ఖునిపాలిటిల కాననముక్రిందు ఎన్నికలనుగూర్చి సామ్రాజ్య క్రభుక్యమువారామోడించిన నిబంధనలను స్థానిక క్రభుక్యమువారు క్రకటింశిరి. వ్యామురు నందు 29 ఎన్నికలకు బదులుదు. వారిలో 10 మంది మహమ్మదీయులును, ఇద్దరు మరాఠీలును ఎన్నికొందురు. ఉత్తర హిమాచల్ కర్తక సంఘమువారు మున్నుని, నూముక్త తరగణా కర్తక సంఘమువారు ఇద్దరిని నియోజింతురు. ఆలహాబాదుకు ఎన్నిక నిబంధన తెప్పటికలెనే యున్నది. ఆలహాబాదుకు 21 రు మార్చి మెన్నుకొనబడును. వీరిలో 8 మంది మహమ్మదీయులు, తెన్నుకొందురు. మూడు వీరిలు సంబంధ స్థానములకు యూరపీయ నులో ఆంగ్లో ఇండియనులో ఎన్నుకొనబడుదురు. ఇదిగాక ఈస్టు ఇండియను రైలు కేంద్రము, ఆలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయము, ఆంగ్లో ఇండియను సంఘము చేయొకని నెన్నుకొను. ను. లోక్ సభకు 23 మంది క్రభుక్య తెన్నుకొనబడుదురు.

14-8-16

FORECAST :—Increase of rain in the Central Province
Central India, north Hyderabad and decrease in Orissa

బు యని మా నమ్మకము. మన యాత్మకారవపు
 పోరాటము సింహాళిమున గూడ జరుగు చుండుట
 శ్రేయోదాయకం బగు కాలచిహ్నము కాదా!

 కృష్ణావర్తిక-అంధప్రతిక.
 మే మిదివరకే శ్రీమంత్ స్వామికాశ్రమి మేములు ప
 త్రికల విషయమును విశ్లేషించుచు వ్రాసిన వ్యాసములు బు
 రస్కాంతుని కృష్ణావర్తిక ఆగస్టు 12 వ తే. సంచికలో
 నొక క్షిప్ర వ్యాసమును వ్రాసెడిది. మా వ్రాసిన చంద్రికల
 నా క్రిందికి చక్కగా గ్రహించి విశ్లేషణ కడఁగి గాంధీ
 బాకుడెడిది స్వామికాశ్రమి గారితో మేమింక క్షిప్ర
 భిగ్గారముల మునుపర మనిగారి దేశభావభావక రాష్ట్ర ని
 ర్వాహమును నిరసించి వాడునికొని సూచించ వామును పార
 బాటు. హైందవ సామ్రాజ్య భావ విషయముల మీ దీని పెద్ద
 తేరుట వాంఛదనియు అనేక కాండములతో సామ్రాజ్య భా
 వ గా అర్థమే య గీతంబందగి మున్నదాయు వ్రాసెడిది
 మీందీ సామ్రాజ్య భావములకు సాధ్యమైన చూడవచ్చు
 నియు అంధప్రతికము. నేను గడింప వలయు నను
 నుత్సాహముతో పని చేయుచున్నానను కావున
 దానికి దీనికి ముడికట్టి చక్క వెంచన వలసరము
 లేదనియు నిర్ణయించెడితిమి. ఆ గ్రుంబ అభిప్రాయమును
 మొత్తముగా దీక్షింపక ఆ ప్రకాష్టమునకు దూరంబంధము
 కల హైందవ సామ్రాజ్యభావ విషయమున నొక్క ఆంధ్ర
 వ్యక్తి చెప్పివచ్చుటకు తీసికొని పోవనవలయుటచే మద్రా
 సు మొలకపురికి తనభార నిరంజనశ్రీమణి ప్రకటించి కొని
 నది గాని ఉద్యమమున కేమియు కలకయు లేదని తెలియ
 జేసితిమి. చదువరులు మా వ్యాసమును కృష్ణావర్తిక వ్యాస
 మును ప్రక్కప్రక్కగా ఉంచుకొని వ్యాఖ్యతగా చదువుచులేని
 మామేలి విమర్శ ఎంతవరకు నిజమగుదో ఎంతగ గలరు గాన
 విపులతర వ్యాఖ్యాన తరవరము గాను. హిందూదేశమున ఏక
 భాషాప్రచార మనవర మయ్యెనేని అత్యుద్దిష్టము కావలసా
 యను సంకల్పమునూర్చి కృష్ణావర్తిక ముందు విశ్లేషించుట
 మిక్కిలి సంబోధము. ఆ పత్రికాభిగ్గారములు నివటకు
 మిక్కిలి జతమానమున చేడియన్నారము. ఆ పత్రిక తానే
 యంగీకరించుకొని (మతర్కప్రకార)ని గ్రహించక మామానస
 మున లేని ఏమేదియో విషయములు మా మానసమున నున్న
 ట్లుగొంది కలము తనవార కలముగా వ్రాయుటకంటె
 తిన్నగా ఈవచన్యనే వివరించి యుండిన చందము లన్నింటి
 ముందును గదా!

 నీటిపారుదల-అభివృద్ధియుములు.
 కృష్ణాకలా పంపువు కాశ్యపన్య వేయూరి వెంకటసుబ్బా
 రావు గారు 'నీటిపారుదల-కృష్ణాకలా' నిబంధము అను
 ప్టిక క్రింద మాకు వ్రాసిన యొక ముత్తరమును ఇంకొక
 చోట ప్రకటించుచున్నారము. విషయము మధ్యమును దరి
 మేము పరిశ్రేయించి వ్రాయుటలేదు. అనుభవము కష్టము
 రియాలకు పనుమునుకాదు విమర్శనకులైన విషయమే కాక
 ఎరకలకు సాధ్యముకాదు. కావున అనుభవముకల రైతుల
 నాడువులైనవారు ఈవిషయమున తమతమ అభిప్రాయం
 లకు తెలుపుట యురక్యము. తగినభివృద్ధి జరుగుచు గాకయి
 నమ్ముచున్నాము.

 పౌరసభ గామయూర్తి నాయకుగారు
 కన్నటిగారి రామయూర్తి నాయకుగారు మేలూరులో
 ప్రకటనముజూపిరి. 'నేతరుల కిక్కిరిసి యుండి, కాక
 మధ్యమున కీర్తికాలబట్టి గాక' అ.ఎ.ఎల్.ఎల్.ఎల్.ఎల్.ఎల్.
 చెట్టియారగారు నాయకుగారికి రెండు బంధువులు శ్రీమతి
 బహుళతి జేసిరి. నాయకుగారు కేవలీకరము మిక్కిలి
 బోధించున్నాడు.
 పోవు ఎన్నికల
 ముందగూడదను

 పురుకోట వార్తలు: క్రిందముగా నేనాం
 పురుకోట 7-80 గంటలకు పురుకోటలోని పురుకోట
 గోడ కన్నా ఎక్కువ మూల కనరావచ్చుచుండెడివారు కిక్కిరి
 బడిన. ఒక వాటికమున, ఇద్దరు యెవల ముందు చాల
 నొంది. ముగ్గురు పురుషులకు గారము తెలిగివాడు వెళ్ళు
 అయిదుగురు పురుషులకు సాధ
 వారిని వెంటనే అనుపరి

చిరపా మహా సంగ్రామము

వైయనస్థా లొంగుట - వాని ప్రాముఖ్యము

పోర్చుగీసు సేన యూరోపురంగమున పోయె-17 వ శతాబ్దము ముందు

జనరలు బోధమరుగారి సేన - ప్రబలాపాయసిధి

ఇటలీవారు గొరియా వాక్రిమియట-కడపటిసంగ్రామము

[రైటు రువీజిస్సీ.]

ఇంగ్లాండు

వర్తకపు నౌకలు ముంచబడుట

లండను, ఆగష్టు 12:- ఒక బ్రిటిష్ స్టీమరు, ఒక స్పెయిను శివీర్ స్టీమరు, రెండు పరానుస్టీమరులు, ఒక నాక్వెలర్ స్టీమరు, ఒక జామనా స్టీమరు ముంచబడినవి. జపాన వారి స్టీమరు ఒక సమర్థులైన యధ్యధరానుద్రా మునందొక వారిను. వై అగ్ని వర్షమును గురించి వారిని ముంచెను.

మిటికొన్ని స్టీమరులు ముంచబడుట.

లండను, ఆగష్టు 12:- మిటి 11 స్టీమరులు ముంచబడినవి. వారియందు "సాక్ వెన్నాడో" అను బ్రిటిష్ వారి స్టీమరు, "సెవెన్ యూనో" అను ఇటలీ వారి స్టీమరు, "హెన్రీ ఎలిజాబే" అను జామనా వారి స్టీమరు, "డిస్ వాంగ్" "క్రామర్" అను డెన్మార్క్ వారి స్టీమరు "సోరా" అను నాక్వెలర్ స్టీమరు గలవు.

కిరెనర్ జ్ఞాపకనిధి.

లండను, ఆగష్టు 11:- కిరెనర్ జ్ఞాపకనిధి కిరెనర 218,000 పావులు సమాలైనవి. లాయన్ కంపెనీవారు 10,500 పావులు, కానాటూయూసు గారు 250 పావులు, చార్లెస్ బ్యాంకువారు 100 పావుల నిధి.

పాండిక దేశసిధి.

లండను, ఆగష్టు 11:- జర్మను వీరబట్టా బంధించుటయొక్క కిరెమి కిరెమియో కిరెమియో పాండిక దేశసిధి మునుపటి కంటే ఇప్పుడు ముంతెక్కు పీకెరుగా మున్నది కావనం. ఇదిలా రాబట్టె సెనీర్ క్రెపురు గారు చెప్పిరి. ఇట్టి కంపెనీసిధి యిరకలము సీపీవి యొందుటకు దృఢములగు కారణములు గలవు. అర్థి గారి నివసములందు బ్రిటిష్ వారికిని, పాండిక దేశమువారికిని స్వంతా స్వమాధానమున పైర్వాట్లు చేయబడును. పాండిక క్రెపురు గారు మిక్కిలిందలి వారిలో గలనీ నివేయుటకు కుతూహల లైట్లు తెలియజేసిరి. దక్షిణ పాండిక దేశమునకు పోలీసు సేనయందు బ్రిటిష్ స్వంతము నియమింపబడుదు.

తురుష్క దేశమునందలి బ్రిటిష్ ఫైదీలు.

లండను, ఆగష్టు 11:- తురుష్క దేశమునందలి బ్రిటిష్ వీలవాక్రమ కురుష్కలక్రమము వారేపూచీగిరి నుంచి యును వారికి తెలియజేసితిమి కావనం. ఇదిలా రాబట్టె సెనీర్ క్రెపురు గారు చెప్పిరి.

బ్రిటిష్ దేశమునందలి తురుష్క ఫైదీలు.

లండను, ఆగష్టు 11:- ఈశక్తి యొక్క కట్టుబడిన వారు రాక ఇప్పటికి 425 మంది తురుష్క సైన్య దొంగలును, 9598 మంది సైన్యమును వైదీలుగా కట్టుబడిరి కావనం. ఇదిలా రాబట్టె సెనీర్ క్రెపురు గారు చెప్పిరి. మునుపటినుండి వారు సైన్యములకు పాద్యములు రావడం కట్టుబట్టెను శిర్పలంక బడినదియు వారు చెప్పిరి. యధ్యధరానుద్రానుందు సైన్యముల ఆరోగ్యస్థితియు వారు సుదృఢి పెరిగిపోయెను వైద్యదొంగలకు సహాయముచేయుటకు కంపెనీదేను.

వైయనస్థుల దుర్మార్గుగారు.

లండను, ఆగష్టు 12:- వైయనస్థుల దుర్మార్గుగారు ఈశక్తి నుండి తిరిగివచ్చిరి. వారికి క్యాపటంబంధమును వాద్యమును దిరిగి వారి ఇంకను జ్వరములను మున్నది. వారికిని ఆకు పుత్తియందే యున్నాడు.

బ్రిటిష్ వారి క్రొత్తయెప్పు.

లండను, ఆగష్టు 12:- 400 లక్షల పావులు బ్రిటిష్ వారికి ముట్టెను ఆమె కావించు చేయును జరుగుచున్నది ప్రస్తుతపు క్రమ వ్యాధియొక్క విశేషము దొడగు వానియై యున్నాడు.

ప్రాము

శత్రువిమానములదాడి.

లండను, ఆగష్టు 12:- 2 శత్రువిమానములు ఈ యధ్యధరానుద్రాను దొడిగిపోయిరి కచ్చి 4 బాంబులను కదలెను. ఇప్పుడు మేము గలగలేదు వారిని యెదిమాన ఫింగిలు అగ్ని వర్షమును గురించి. మునుపటినుండి వారిని వెంట దించెను. అనియదగ్గియు వైపుకుపోయి అదృశ్యమయ్యెను. ఒక విమానదళం దొంగిలించి, 6 కురు వైమానములను గావించుట కగిలించి.

ఆంగ్లరంగము

లండను, ఆగష్టు 12:- ఈ యధ్యధరానుద్రాను 30 డగ్లస్ పాగుగా రిట్లు క్రొత్తయిరి. నిన్నటి సాయంత్రము శత్రువులు పోడియను వర్తరమున మేము మునుపటిగా జయించిన స్థానములను ముట్టెడివి వారిదగ్గర యుద్ధమును, ఫిరంగి యుద్ధమును గలిపిరి. దీనియందు వారి కమిమితులగు నవ్వులుగలిగి వారి దొడిగిపోయిరి. ఈ రంగమున నే స్థానమున వారియటలు సాగలేదు. ఇకరంగములం దేమియు మాకులేదు.

ఆంగ్ల విజయములు.

లండను, ఆగష్టు 12:- నిన్నటి రాత్రి జంబర్ పాగు గారిట్లు క్రొత్తయిరి. ఆంగ్ల సోమముల యధ్యధరానుద్రాను లేదు. బ్రిటిష్ సేనా ముఖమున ఇకర భాగములందు కందక యుద్ధము మాక్రియు జరిగినది. రాబర్ట్ వైమానదళము వారు క్రొత్తయినను కలుపు ముట్టెను కాక బుగ్గిస్సెయిద్ద శత్రు విమానములను, మాక్రు రైలు కే స్టేషనును, గామూరు దగ్గరైలు కే స్టేషనును, విమానములను, బుగ్గి, కోర్రే రైలు స్టేషనులను ముట్టెడిరి. ఈ విమానములను రెండును ఇకర అకే ముట్టెడివి. ముట్టెడి పోయిన 68 విమానములలో రెండు మాక్రియు తిరిగి వారిదు.

పోడియరీసునందు బ్రిటిష్ వారి స్థానములు

వారిను, ఆగష్టు 11:- పోడియరీసు వీరభూమియందు ఇంకను ముందు సాగుటకు కలవగు స్థానములన్నియు బ్రిటిష్ వారి రాక్రియింది. ముట్టె క్రొత్తయిట్టి పొంగింబించుట ముందు ఇదియే జయించిన స్థానములన్నిటిని వారు బలకలము కొనవలసి యందురు.

"మార్పు లేదు."

లండను, ఆగష్టు 12:- నిన్నటి రాత్రి 30 డగ్లస్ పాగుగా రిట్లు క్రొత్తయిరి. ఆంగ్ల సోమముల యధ్యధరానుద్రాను లేదు. ఈ వెనుక అగ్నియను శత్రువులకు కందకములను కదలి యుద్ధము ముట్టెడింప కచ్చిరి వారి వారి క్రయత్నములు విఫలము అయ్యెను.

గిల్గాండు యుద్ధము.

లండను, ఆగష్టు 11:- గిల్గాండు యుద్ధమునందు గిల్గాండు సేనాముఖమునకు విశేషము విజయముగా గ్రాముయన్నాడు. ఇంకరకులకు ఆ ప్రాంతములలో అతి తక్కువ యుద్ధము జరిగినది. శత్రువులు పోయి వెట్టివారు. వారిగుట్టన

అంతయు మాకు తెలియకపోలేదు గాగ్రాములలోనికొన్ని వారందఱును గ్రామమునందు ఎలకబోయిరి అతర్పుబడినదని చెప్పిరి కొందఱు అనుచున్నాడు. మనవారు ముందుకు సాగుచుండ శత్రువు లతిరిక్రియగా అగ్ని వర్షమును గురించి చుండిరి. ఎట్టేను ము కందకము లెల్లప్పుటికిని ముందుకు జరుగుచున్నామి. మన యుద్ధ క్రొత్తయెనున పురమునందలి కోట బలహీనమునున్నది. ఇంకరటిలోతుల శత్రువుల నేకమంది సైనికులను, ఫిరంగులను రణరంగమున జేర్చుచున్నాడు. సేనా ముఖమునకు కటాలములకు కెయిజరవాగ్గిన శిఖరములట్టి శత్రువు లెంతటి క్రయత్నములు చేసినది తెలియుచున్నది. వారు తమ కంట్లను భేదింపబడునదియు భయించుచున్నాడు. వారిసందు బ్రిటిష్ సవ్యములకు గూర్చి జర్మనులు క్రకటింపిన ఈ క్రింది నివసమును ఒక విశేషముగా గ్రామమున్నాడు "మేము ముందుకు సాగింకచ్చు క్రొత్తయెను చాలమందిని గోల్పోయితిమి. అప్పటినుండి మేము తక్కువ సవ్యముగో శత్రువులను నిరాయోధులుగా వెళుక గోల్పోయితిమి. క్రొత్త విజయము మా యనుభవము కచ్చియగుచున్నది" "రాత్రి 1 వ తేదీనుండి బ్రిటిష్ వారిని జర్మనుల యెదుర్కొని రణరంగమునందు పండితములగుచున్నారని నమ్ముచున్నాను. గోల్పోయిన స్థానమును ముట్టె గుంపొందియోనుటయందు వారి కమిమితుల సవ్యములు గలవగుచున్నవి. శత్రువులు సవ్య సవ్యము చేసిగోతురు ము విజృంభణ జనకు తోడ్పడుచున్నాడు" అని అకేడు వాగ్గినను.

మిక్రమండలి క్రొత్తములు.

పారిసు, ఆగష్టు 12:- లాండోవార్డు, జనరల్ యాన్ కర్మలు బట్టి, గార్డు బ్రయిండుగారి తోడను, యుద్ధమునందలి ఫిరంగియందు సరఫరా ముక్కిలగోడను, జనరల్ బాఫే, జనరల్ కేలర్నా గార్డోడకు మాట్లాడిరి. మిక్రమండలి యుద్ధము నందు అన్ని కంట్రియాలను సమముగా నడచుచున్నవనియు అనుకుంటున్నామి మున్నదియు ప్రకటించబడినది.

400 గజములు ముందుకు వెళ్లుట.

లండను, ఆగష్టు 13:- బ్రిటిష్ వారిట్లు క్రొత్తయిరి. బెటిటిను లెవెటియను పోడియరీసును వాయవ్యమునకు గల మార్పును పూర్తి పొంగింబున బ్రిటిష్ వారు ఒక మైలు పొడవున 400 గజములు ముందుకు వెట్టిరి. అవటి పీట భూమియందలి శత్రువుల కందకములు మాకు స్వాధీనమైనవి. ఇది మాకు చాల ముఖ్యమైనది. శత్రువులు ఫిరంగులను పాచుగా గాల్చినను మాకు కలిగిన సవ్యము చాల కొంచెము. కొలొనకు ఎదుటను ఆర్మెంటునుకు మున్నునకు 3 మి గుట్టల మీదనున్న ఎగ్గిరిగి పొలమునకు వైరెటిని నిన్న రాత్రి 8 సాకుల శత్రువులవైపున చాలమందిని వారము చేసితిమి. శత్రువులు పూర్వ పాస్టలకు స్థానమున వాడినదలనెంచి విఫలమైరి.

జర్మనుల ఇనుపగోడ కడలించబడుట

శత్రువు లొప్పుకొనుట.

ఆంధ్రగ్రామ, ఆగష్టు 12:- మిక్రమండలివారు అన్ని క్రొత్తయెను అనేక వారములనుండి శత్రువులకు మునుముందగా జర్మనుల కదలక మెదలక యూహించిరి. రెండు నరిపాడ్లు అందును ఇనుపగోడ అన్నది జర్మనుకట్రికలవ్రాసెను. కుట్టకుడకు గకకు వారము సాయంత్రము, ఆగోడ కడలించబడిన దనియు క్రొత్త కవ్యను కటాలములు కచ్చుచుండగా క్రొత్త జర్మనుకటాలములకు నరిపాడ్లుండు జేరుచున్నవనియు ఒక జర్మనుకట్రిక వ్రాసెను.

పరాసు విజయములు

పారిసు, ఆగష్టు 12:- ఈ యధ్యధరాను మిట్లు క్రకటింపబడినది. సోమమున వర్తరమున మే మింకొక సేనాముఖము నేర్పబడితిమి. నిన్నటిదినము పాం అడవి వర్తరమున మేము జయించిన రాతిగిరి శత్రువులు ముట్టెడిరి కాని మేము వారిని కరిమి చేసితిమి వారి కమిమితుల సవ్యము గలిగినది లా మేను నెట్టిదగ్గ శత్రువుల క్రొత్తయెను మున్ను యుద్ధములైనవి ధియోమాంటుకు దక్షిణమున మేముముందుకు సాగుచున్నామి. పోరియొడ్డు శత్రువులములను వర్తరములైనవి

మన సేనకు వారు పాం అడవిని, పాం స్టేషనుకు మున్నుభాగమును దొచ్చి అచ్చట అనేక శత్రు సైనికుల కవములకు వారిరి.

అంతకుముందు, ఆంధ్రుల 12:—నరసింహుని కుమార్తెకాక జి
 తో విశేషము దీనిని వ్రాయుచున్నాడు — గ్రీకులతోనుండి
 వచ్చినప్పుడు వృత్తాంతమున బట్టి గ్రీకులతోనుండి వచ్చిన
 మానా తనకు తెలియుచున్నది. తనకును చంపినది విడిచి
 పది శతాబ్దములము వచ్చినందుచున్నది. నాతోనున్నప్పుడు
 యందు ప్రపంచ వాస్తవములన్నియు నుండి నానందము
 కుంటే నాది మాతోనున్నది. మొదట నావృత్తాంతము నానంద
 ము చేర్చుకొనుచు ముఖ్యమునకును నానందమును చేర్చుకొ
 నుచునున్నాగా నేర్చుచు కొందరు జుంట్లమును నానందమును
 యా వాస్తవములను చేయుచున్నాడు. మిక్కిలిచుండినాను నీవు
 మాగా నేమైన యేర్చుకొనుచున్నాను నానందమును నానందము
 కన్పించు నుచున్నది గ్రీకులతో నున్నప్పుడు నానందమును నానందము
 చేర్చుచున్నాడు.

THE GREAT WAR.

Fall of Stanislau: Its Importance.

GENERAL BOTHMER'S POSITION MOST PRECARIOUS.

Portuguese to Fight on European Front.

WAR ON DEFENCELESS MERCHANTMEN: 17 VESSELS SUNK.

TAKING OF GORIZIA BY ITALIANS: FINAL SCENES.

[Reuter's Agency.]

British Front.

British Position at Pozieres.

LONDON, August 13.

PARIS.—The British now hold all the positions necessary for further progress on the Pozieres plateau, but they will have to consolidate their conquests before again attacking.

Long Distance Air Raids.

Good Work by R. F. C.

LONDON, August 13.

Last night's communique from General Sir Douglas Haig said: The situation is unchanged between the Ancre and the Somme. There was normal trench warfare on the rest of the British front. Besides numerous daily raids, the Royal Flying Corps has recently made successful long distance raids on Zeppelin sheds at Brussels, railway sidings at Mont, railway sidings and airship sheds at Namur and railway stations at Busigny and Courtrai, both of which have been twice attacked. Only two out of sixty-eight raiding machines failed to return.

Enemy Efforts to Regain Lost Trenches.

Defeated with Great Enemy Loss.

LONDON, August 13.

General Sir Douglas Haig this afternoon reports:—The enemy made renewed efforts to recapture trenches lately wrested from him on the high ground north of Pozieres, delivering a strong infantry attack yesterday evening supported by heavy artillery. This was repulsed with heavy enemy loss. He in no place succeeded in piercing our positions. Elsewhere there has been no change.

The British Front.

No Change in Position.

LONDON, August 13.

General Sir Douglas Haig in a communique last night, said: Between Ancre and the Somme the position has undergone no change. South-east of Ypres the enemy attempted to leave their trenches to attack. The attempt was defeated.

The Struggle at Guillemont.

Accounts of Correspondents at the Front.

ALLAHABAD, August 13.

LONDON, August 12th.—Correspondents at the front well in the strength of Guillemont. One correspondent describes the struggle around there as very obstinate up to the present. The wily Boche has laid traps there of the existence of which we are fully aware. Another correspondent says that those who have penetrated the village have found it somewhat of a rat trap. So heavy is the portcullis of fire the enemy lets fall behind any advance. Nevertheless, our trenches are moving forward, and the village fortress is weakening before siege tactics. All the while the enemy is concentrating more and more both his guns and his men. The personal messages the Kaiser is sending to the garrisons on this front are alone sufficient proof of the intensity of the German effort and the fear of a break through. The correspondent first quoted, referring to what he calls a grotesque German statement of the British casualties in June, says: "We naturally lost a good many men at the beginning of our thrust. Since then we have been able to throw the enemy back at much smaller sacrifice. We are improving on our experience every day, and at the same time taking a heavy toll of the Boche. I am confident that from the 1st July to the present date more Germans than the British have been put out of action. Nothing is more expensive to the Boche than his endeavours to recover lost ground. He simply decimates his own ranks and facilitates the carrying out of our inexorable advance." ("Pioneer")

An Advance of 400 Yards.

LONDON, August 13.

The British communique says:—Northwest of Bazentin-le-Petit the British gained ground towards Martinpuich northwest of Pozieres and further advanced about 400 yards on a front of a mile. We captured enemy trenches on the plateau northwest of Bazentin-le-Petit. Our advance northwest of Pozieres is important. Our losses were slight in spite of heavy enemy barrage fire.

Three Raids.

Last night we made three successful raids into enemy trenches southwest of Lafolie Farm on Vimy ridge opposite Colonne and east of Armentieres and inflicted many casualties. The enemy attempted to raid the Hubenzoliern redoubt but was repulsed with loss.

Sea Warfare.

War on Merchantmen.

More Steamers Sunk.

LONDON, August 13.

The following steamers have been sunk, three of them in the Channel:—

One British, One Spanish, Two French, One Norwegian, One Japanese, The Japanese vessel was sunk in the Mediterranean and the submarine fired on the crew.

LONDON, August 13.

Eleven vessels have been sunk, including the steamers "San Bernardo" (British) "Sebastiano," (Italian) "Henri-Eisa Marie," (French) "Danevang" and "Sintraara" (Danish) and "Sora" (Norwegian).

German Fleet on the Move.

LONDON, August 13.

A Copenhagen message to the "Daily Mail" says that a large German fleet, including dreadnoughts, emerged from the Kiel Canal on Thursday and was sighted from Tranderup proceeding along the Little Belt at full speed.

Air Raids.

HOSTILE SEAPLANES OVER DOVER.

Bombs Dropped: No Material Damage.

Raiders Pursued by Aeroplanes.

LONDON, August 12.

It is officially announced that two hostile seaplanes flew over Dover at noon and four bombs were dropped. No material damage was done. Anti-aircraft guns bombarded the seaplanes. Aeroplanes pursued the raiders, who made off to sea. One officer and six men were wounded.

Zeppelin Badly Damaged.

LONDON, August 13.

AMSTERDAM.—The "Telegraph" states that a badly damaged Zeppelin coming from the west descended in Belgium.

French Front

Trenches Brilliantly Stormed.

French Captures on the Somme.

LONDON, August 13.

PARIS.—Last night's communique says:—North of the Somme several German trenches were brilliantly stormed this afternoon. A fortified quarry, and two small woods north of Hem Wood were also captured by the French, who established new lines on the saddle south of Maurepas and along the Maurepas Hem Road. There was an intense artillery duel south of the Somme and a bombardment on the Verdun front. A German aeroplane was felled south of Donaumont by an American pilot.

German Attacks Repulsed.

Further French Advance.

LONDON, August 13.

PARIS.—This afternoon's communique says:—We organised our new front north of the Somme. A vigorous German attack on the quarry north of Hem Wood captured by us yesterday was repulsed with losses. An enemy attack on La Maisonette was driven back by a curtain of fire. We advanced south of the Thiaumont work. Two enemy attacks on Fleury were entirely repulsed. Our reconnaissances penetrated Hem Wood an east of the station of Hem where they discovered a great many German corpses.

French Progress.

Third German Position Captured.

LONDON, August 13.

PARIS.—Last night's communique said: The French, north of the Somme, attacked the third German position from the east of Hardecourt to the Somme opposite Buscourt and captured all trenches and fortified works on a front of six and half kilometres to a depth of from six hundred to a thousand metres. We took a thousand prisoners and thirty machineguns. The French captured the southern parts of the village of Maurepas and the cemetery. A German counter-attack between Maurepas and Clercy broke down under our fire. The French executed numerous destructive bombardments south of the Somme. There has been intense artillery duel east of Verdun.

TELEGRAMS.

New Positions Consolidated.

PARIS.—The Communique says the night was comparatively quiet north of Somme. We consolidated our new positions. The German counter-attack from Combles against the church and cemetery at Maurepas which had been occupied by us was repulsed by machine gun fire with heavy loss.

120 Bombs Dropped.

We progressed slightly south of Fleury. The French air squadrons dropped 120 large bombs on Metz-Sablons station, railway workshops and barracks at Metz.

Eastern Front.

Stanislau Captured.

LONDON, August 13.

PETROGRAD.—The Russians have occupied the important town of Nadworna twenty miles south-west of Stanislau.

Austrian Retreat Threatened.

Stanislau is seventy-five miles from Lemberg and is the centre of five railways, three of which are already in the Russian hands. It is only fourteen miles from Hancz, the possession of which will give the Russians control of the most important artery of defence of Lemberg. The position of General Bothmer is now most precarious. He can only retreat along the Tarnopol-Lemberg Railway, against which General Sakharoff is advancing from the south, while General Letchitzky, south of the Dniester has struck a shrewd blow against General Bothmer's rear.

The Russians north of the Dniester are advancing at a pace which will soon threaten Hancz.

Another Town Captured.

A communique mentions that they have captured Monasterzyska after a fierce fight and have crossed the river Zylota Lipa. The fighting which has taken place on the banks and tributaries of the Dniester is described in a communique as being very fierce. The capture of altogether 23000 Austrians and Germans was recorded yesterday, but the slaughter of the enemy was tremendous. The Austrians and the Germans destroyed the bridges. But the Russians fought for and won the fords and advanced in overwhelming strength, clearing woods and villages on the banks. The Russian cavalry was most effective in breaking up enemy counter-attacks by repeated charges, throwing massed formations into confusion. When Monasterzyska was captured a Russian mounted machine-gun detachment got in the rear of a German regiment and annihilated it.

Germany's Steel Wall Shaken.

An Important Admission.

LONDON, August 13.

AMSTERDAM.—While the Allies have been battering the enemy on every side for weeks the Germans have observed a complete silence regarding their intentions, and the German papers have been talking of an impenetrable wall of steel on both frontiers. A German communique on Friday evening made the first admission that the wall had been shaken, saying that the regrouping of the troops to meet the regrouping of the Russians is proceeding.

Russian Pressure in Galicia.

LONDON, August 13.

PETROGRAD.—The Russians are pressing onward in Galicia following the enemy, who have abandoned prepared positions across the rivers flowing into the Dniester. Stanislau was not damaged.

Further Russian Success.

Culmination of General Sakharoff's Efforts.

LONDON, August 13.

PETROGRAD.—A communique says:—Seven weeks' efforts of General Sakharoff, under the direction of General Brusiloff, have culminated to-day in the capture of six fortified villages and woods, the whole line of the river Strype, and the enemy winter base of the Tarnopol-Buczacz front, the whole constituting the sector of the fortified enemy rampart from Fripet to the Rumanian frontier.

Fighting Near Bitlis.

LONDON, August 13.

PETROGRAD.—Obstinate fighting continues northward of Bitlis.

Italian Front.

The Taking of Gorizia.

Final Scenes Described.

LONDON, August 13.

MILAN.—While the Italian advanced guards forced the Isone and engaged the enemy on the outskirts of Gorizia, driving him out of the houses with bombs and machine guns, the main body crossed the bridges, which were repaired in a few hours, as the Austrians in their desperate haste had ineffectively set fire to and mined them. The Italian artillery impetuously crossed in a tornado of shellfire. The Austrians had driven the civilian population towards Laibach, but the non-combatants were caught in a curtain of fire and had to return. Tragic scenes were witnessed as women and children took refuge in ruins and dug-outs shrieking for help. Finally they regained the town, where they hid in cellars, awaiting deliverance. Seven thousand were thus found by the Italians, and they joined the soldiers with exultant hurrahs, many weeping for joy. Prominent people in Gorizia had long been exiled and imprisoned, but the Italian spirit was not diminished. Two ladies climbed the castle in darkness and hoisted the Italian flag before the Austrian commander had fled.

Italian Progress East of Gorizia.

German and Austrian Credit Falls Low.

LAHORE, August 13.

LONDON, August 12th.—The "Central News" correspondent at Rome states that the enemy had been driven out of all positions east of Gorizia and projectiles no longer

TELEGRAMS.

reach the town. The population is resuming its ordinary business. The "Times" Amsterdam correspondent states that the fall of Gorizia has brought the military prestige of Austria and Germany in Holland unprecedentedly low. It is recognized that the triumph of the "Entente" is definitely assured and reprisals for the maltreatment of the Dutch by Germany are demanded.—(C. and M. Gazette.)

Air Raid on Venice.

LONDON, August 13.

An Italian communique states that two persons have been killed and some damage done by an hostile air raid on Venice.

ROME.—It is officially announced that the Austrians' air-raid on Venice on Tuesday night did negligible damage to railway and military establishments, but completely destroyed the Church of Santa Maria Formosa.

The Air Raid on Flume.
Much Destruction Wrought.

LONDON, August 13.

ROME.—It is officially stated that the air raid on Flume on the 2nd inst. was very destructive. It blew up numerous reservoirs of petroleum, destroyed all buildings near the torpedo factory and three sheds full of valuable machinery, and damaged shipbuilding very seriously.

Further Italian Progress.
Another Down Occupied.

LONDON, August 13.

ROME.—A communique states that Italians have crossed the Vailone capturing two strongly defended heights, and occupied Oppocastelle at dawn capturing 270 men, and three field guns. The Austrians are holding out on the hills eastward of Gorizia supported by artillery from Bainsizza plateau.

Strongly Defended Position Taken.

LONDON, August 13.

ROME.—It is officially stated that the Italians have carried strongly defended positions in the Carso area and captured 1565 prisoners and some guns. Since August 6th the Italians have captured 15,393 prisoners including 330 officers, 16 guns, and a quantity of machine guns and war material.

Egyptian Frontier.

Turkish Retreat in Sinai.
Enemy's Heavy Casualties.

LONDON, August 13.

Official reports from Egypt state that the Turks have made a further retreat under pressure of our mounted troops. Turkish counter-attacks have been repulsed. Enemy casualties have been very heavy. Our cavalry remained in observation of the enemy who retired to their retrenchments.

Turks Harassed.

CAIRO.—The latest news from Sinai shows that the British are continuously harassing the Turks, inflicting very heavy casualties and taking prisoners.

Turkish Line Threatened.

LATER.—The Commander-in-Chief in Egypt reports that cavalry are in contact with the Turkish rearguard at Hodeinsha northward of Birelaba and the British are threatening the enemy's line at various points. The enemy is constantly employed removing his dead, of whom there are a number before the Turkish position at Birelaba.

Great Britain.

Complete Harmony in Allied Plans.
Result of a Conference.

LONDON, August 13.

PARIS.—Mr. Lloyd George, General Maurice, and Colonel Buckley conferred with M. Briand and the Ministers for War and Munitions, also with Generals Joffre and Castelnau. It is announced that the discussion showed that complete harmony existed in reference to the progress of the joint military operations.

The Situation in Persia.
A Satisfactory Improvement.

LONDON, August 13.

In the House of Commons Lord Robert Cecil said the situation in Persia had recently decidedly improved with the arrest or dispersal of German agents. There was good reason for hoping that an improvement would be maintained. He hoped that an arrangement between Great Britain and Persia regarding financial and other questions would shortly be made. The Persian Government had shown a sincere desire to work with the Allies. (Oherre) British officers would be employed in officiating the Gendarmerie in Southern Persia.

British Prisoners in Turkey.
The Porte Warned.

LONDON, August 13.

Lord Robert Cecil stated in the House of Commons that we had warned the Porte that it would be held responsible for the safety of British prisoners in Turkey.

Britain's Turkish Prisoners.
Health of Troops in Mesopotamia.

LONDON, August 13.

Mr. Forster announced in the House of Commons that we had now 425 Turkish officers and 9,598 men prisoners, exclusive of those recently captured in Egypt. Mr. Forster said he was afraid he could not say that the general health of the troops in Mesopotamia had been good, but every effort was being made to combat disease. The Sanitary Commission in the Mediterranean had been sent to Mesopotamia to assist the local medical authority.

TELEGRAMS.

The Kitchener Fund.

LONDON, August 13.

The Kitchener fund now amounts to over £213,000. Lloyds have given £10,500.

The Duke of Connaught has given £250 sterling and the Chartered Bank £105 to the Kitchener Fund.

The Duke of Westminster.
Partial Recovery.

LONDON, August 13.

PARIS.—The Duke of Westminster has arrived here from Egypt. He has recovered from congestion of the lungs, but is still suffering from fever and remains in hospital.

Russia.

Russian Revenue Increasing.

LONDON, August 13.

PETROGRAD.—The revenue for the first three months of 1916 increased by 232 million roubles as compared with the revenue for the same period of 1915. The gold reserve is at present 1,543 million, and the total metal reserve 200 millions which is as large as in 1915.

Greece

Greece and the Entente.

Position far from Satisfactory.

ALLAHABAD, August 13.

The "Pioneer's" Cairo correspondent writes: From information which has come to me from Hellenic sources in this country, matters are far from satisfactory in Greece. A vigorous anti-Entente propaganda is being carried out throughout the country and its object is that people shall not be allowed freedom of action at the coming election. A disturbing feature is the active element in all this propaganda consists of certain conscripts recently disbanded, who have formed themselves into political unions, which have received in certain measure recognition from Court circles. The opinion of those in touch with Greek affairs is that the Entente may have more trouble unless they take further energetic action.

Greek Steamer Ablaze.
Forty Killed.

LONDON, August 13.

ATHENS.—The liner "Eleuthera," bound from Salonika for Vlo with a cargo of petroleum and 1200 passengers, mostly demobilised Greek troops, caught fire off Skiathos. The boilers exploded, forty were killed and many injured. The captain succeeded in beaching the vessel.

Rumania.

Disastrous Explosion in Rumania.

LONDON, August 13.

BUKHAREST.—Owing to an explosion in the powder factory at Ludeschii 115 persons have been killed and 130 injured.

Albania.

Albanians Attack Austrians.
Austrians Severely Punished.

LONDON, August 13.

LONDON August 13.—The "Exchange Company's" correspondents at Athens learn on reliable authority that one hundred Turco-Albanians severely punished a strong Austrian detachment in the Mzani region, while Albanians at Lonsua killed Austrian officials and appointed Albanians.—(C. and M. Gazette.)

Portugal.

Portugal and the War.

LONDON, August 13.

The Portuguese President telegraphing to a Paris journal, says: We have already sent soldiers to East Africa. Now we are going to fight also on the European front, where we shall be proud to co-operate with the Allies.

Turkey.

Relief to the Starving in Syria.

LONDON, August 13.

WASHINGTON.—Turkey has refused the request of the United States to permit a neutral committee to distribute relief in Syria, where thousands are starving.

United States.

New British Loan in America.

LONDON, August 13.

A New York message to the "Times" says that a forty million sterling British loan is being negotiated in America.

INDIAN TELEGRAMS.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, August 13.

The following telegram, dated the 12th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

TELEGRAMS.

The British made a further advance north of Pozieres by bombing along trenches, and northwest of Pozieres the Australians advanced our lines 200 yards on a frontage of 300 yards. The enemy after a bombardment and discharging gas on a broad front made a partial attack in the Ypres salient, but were unable to enter our lines. North of the Somme the Germans during the night of the 8th launched violent counter-attacks against the new French positions, but they failed completely, and the French advance continued north of Hem Wood.

The Germans continue their desperate efforts against Verdun and succeeded for a second time in five days in regaining a footing in the Thiaumont work, though the French defending the trenches are still quite close to it. The French also hold the greater part of the village of Fleury.

The Italians have captured Gorizia after intense artillery preparation. They completed the occupation of the heights west of the town. The enemy was completely routed, leaving large quantities of arms and ammunition. The Italians then crossed the Isonzo and consolidated themselves on the left bank while a column of cavalry and cyclists pursued the enemy, 10,000 prisoners were captured and more are coming in.

The Russians continue to advance in South Galicia. They have occupied Iyemienica, six miles from Stanislau and advanced beyond it. They have also advanced on the north bank of the Dniester to the Razon-Monastyska railway and the enemy have blown up their railway over the river. 7,500 prisoners, including 3,500 Germans, were taken.

On the 8th British naval aeroplanes under heavy fire attacked an enemy airship shed near Brussels. Eight bombs were observed to hit the shed and heavy columns of smoke issued. The aeroplanes returned safely. Hostile airships raided the east coast of England in the early morning of the 9th, attacking a town situated on the coast. Six persons were killed, 17 injured, 4 houses partly burnt, and 50 feet of railway torn up. No damage of military importance occurred.

SIMLA, August 13.

The following telegram, dated the 12th instant, has been received from the Secretary of State by H. E. the Viceroy:—

The British continue their slow prudent advance northwest of Pozieres, gaining and consolidating all local objectives. The British aeroplanes continue bombing operations against enemy billets and other points of military importance.

The French continued their methodical progress north of Hem Wood, north of the Somme. Before Verdun there was no infantry action. Bad weather impedes operations. The occupation of Gorizia by the Italians is now practically completed. The troops crossed the Isonzo on the repaired bridge and cavalry and cyclists are pushing forward into the town. On the Carso plateau the Italians, after hot fighting, pierced the enemy position near San Martino. The Austrians tried to relieve the pressure on the Lower Isonzo by attacking other parts of the Italian front, but the Italians everywhere maintained their positions.

The Russians, continuing their advance in South Galicia, have occupied Chryplin joint railway station, two miles south-east of Stanislau and on the north of the Dniester have reached and forced the Zuta Lipa. The Austrians and the Germans are making a series of counter-attacks near Zalace, south of Brody.

The Russians continue to advance on the Carpathians

Calcutta.

Bengalees in the Army.
Character of the Recruits.

CALCUTTA, August 13.

Dr. S. K. Mullick understands that the Double Company of the Bengal Regiment is to be attached to the 55th R.D.s. (Kont.) Recruits are to be enrolled under the Indian Army form A, 1162, the strength of the Double Company being 250. Dr. Mullick says that recruits so far are entirely of the Bhadrak oriterate class, who it is anticipated will more than suffice. Regarding the quality of men the highest in the land have been forwarded spontaneously. The organisers state that public discussion as regards pay and emoluments is to be deprecated. Recruits themselves are making it a "sine qua non" and so far the majority have offered their services in an honorary capacity. In other cases the support of those dependent on them is their only anxiety. They themselves want nothing but their uniform, food and marching orders.

Sir Sankaran Nair in Calcutta.

CALCUTTA, August 12.

Sir Sankaran Nair arrived here this morning from Dacca after finishing discussions with the Bengal Government on the Dacca University. He will be in Calcutta till the night of the 15th. His time in Calcutta will be engaged mainly to visiting colleges and educational institutions.

Indian Industrial Commission.
Action by Bengal Government.

CALCUTTA, August 13.

A Bengal Government communique states: In a preliminary note on the scope of enquiry by the Indian Industrial Commission, recently published, reference was made to the organisation of representative provincial committees, who would be responsible for making preliminary enquiries for determining local facts and conditions, and for advising the Commission as to the names of suitable individual and representative witnesses. The Governor in Council has appointed a representative provincial committee which is now considering various questions set out in the preliminary note. The Committee will proceed shortly to take evidence. Meanwhile, they will welcome any views, opinions or suggestions on various problems and issues which have been raised. Any one desirous of giving evidence before the Committee or Commission should communicate with Mr. Swan, Secretary to the Board of Revenue, Calcutta.

TELEGRAMS.

Cooch Behar Theft Case
Some Inaccuracies Corrected.

CALCUTTA, August 13.

In connection with the recent telegrams reporting the termination of the Cooch Behar Palace theft case Mr. J. B. Milligan, I. C. S. Vice-President, Cooch Behar State Council, writes correcting the following inaccuracies:—It was stated in the telegram that the accused prayed for pardon and offered to banish themselves and their families from Cooch Behar for ever. The facts are that petitions of the accused contained a definite assertion of innocence. Their reason for throwing themselves unreservedly on the mercy of His Highness was that they were faced with financial ruin owing to their heavy legal expenses. Their proposals to leave Cooch Behar were expressed in the following terms:—Whatever order your Highness may think fit to pass on this petition your petitioner and the other members of his family feel that, in view of all that has happened, it would be advisable for him and the other members of his family, to withdraw altogether from Cooch Behar and they crave Your Highness' permission to do so before the end of September. But they hope and pray that Your Highness will be graciously pleased to afford them all reasonable facilities to dispose of their properties in Cooch Behar and pending such disposal for the management thereof.

Bombay.

Tilak Security Case.
Magistrate's Judgment.

POONA, August 13.

The District Magistrate gave his decision in Mr. Tilak's case this afternoon. His Honour ordered Mr. Tilak to enter into a bond for one year and added that he should consider himself very fortunate that the Government did not intend to proceed against him under the substantive section (124-A) of the Indian Penal Code. The Magistrate expressed the hope that Mr. Tilak would take this as a warning. The security was given.

Summary of Judgment.

The judgment was a somewhat lengthy one, covering about twenty typewritten foolscap papers. His Honour after referring to the issue of notice, which was based on information laid by Mr. J. A. Guider. Deputy Inspector-General of Police, C. I. D., referred to the evidence that had been adduced by the prosecution as well as Mr. Tilak's reply to the questions put by the Court. Continuing he said that the counsel for the defence had not seriously impugned the correctness of the translations of the speeches, but he objected to the translation of a few words. After setting forth the objections the Magistrate said that there were, as might be expected, a few passages in which omissions appear to have occurred making the meaning doubtful. On the whole, the Court found no difficulty in coming to the conclusion that the English versions of the speeches were accurate translations of Marathi transcripts and it saw no reason to question the statement of the two shorthand writers, men of experience in their profession, that the transcripts represented a true and complete account of what he heard Mr. Tilak say. Proceeding the Magistrate said that the Counsel for the prosecution relied on the whole of the speeches. He indicated certain passages on which he chiefly relied. He also stated plainly that he did not call into question the propriety of the discussion on Home Rule. His instructions were to express no views on that subject. What he asked the Court to condemn were the remarks made by Mr. Tilak in various parts of the speeches in which he imputed dishonest and corrupt motives to the Government.

The Magistrate then analysed briefly the speech delivered by Mr. Tilak at Belgaum on the 1st of May. Mr. Jinnah, counsel for the defence, had told the Court that the criticism in the speech was a criticism of certain set of administrators. Counsel had also referred to Mr. Justice Strachey's remarks in 22 Bombay, to the effect that the Government established in British India means British rule and its representatives, as such the existing political system as distinguished from any particular set of administrators. The Court had no hesitation in rejecting the suggestion. Mr. Jinnah's next line of defence was that the Act of 1858 (the Act under which the Government of India was constituted, since repeated and consolidated by the Act of 1915) was nothing but a measure which might lawfully be disapproved with a view to its repeal or modification. Mr. Tilak in order to get it altered must show how the system set up by that Act was bad and defective. He proposes to set it altered in a lawful manner by going to Parliament. He must be allowed to criticize the system and expose its abuses or he will have no chance of getting it altered. A simple answer to this was, said the Magistrate, that his criticisms must be such that they do not fall within the scope of section 124-A of I. P. C. The Court had no hesitation in deciding that Mr. Tilak in his speech delivered at Belgaum on the 1st of May did speak words calculated to bring into hatred or contempt Government established by law in British India and did attempt to excite disaffection towards the Government and that he thereby disseminated matter punishable under Section 124-A of I. P. C.

Of the two speeches subsequently delivered at Ahmednagar, the Magistrate observed that it was not necessary to speak at great length. They undoubtedly contained seditious passages. The Magistrate then quoted a few of the seditious passages in these speeches.

In conclusion, he observed: Looking at those speeches as a whole fairly, freely and without giving undue weight to isolated passages, what impression do they convey to us and what impression must we believe they conveyed to the audience to which they were addressed? The impression I gather from them is that Mr. Tilak wishes to disaffect his audience towards the Government in order that they may "wake up" (to adopt Mr. Jinnah's words) to their present unhappy condition, join the Home Rule League and help him in his agitation for a change in the administration of the country. He is addressing an ignorant audience. Counsel for the defence pointed up this point and he knows that he cannot interest them in his argument unless he can illustrate it properly so that he tells them that they are slaves, that their grievances remain unredressed, that the Government only considers its own interests which are alien to theirs and intends to keep them in slavery on the untrue excuse that they are not fit to rule themselves. Mr. Jinnah's contention that it is not the Government that

Mr. Tilak is attacking but only the Civil Service will be discarded at once by anyone who read the speeches through. The speaker referred frequently to the word "bureaucracy" using the English word, but the context and trend of his argument throughout shows that he is referring to the whole system of Government and the whole body of officials in India, from the Governor-General down to the Police sepoy. Mr. Tilak has been twice convicted under Section 124-A, first in 1897 and second in 1908. He finished his term of imprisonment for the second offence only two years ago. He has proclaimed his intention in Belgaum speeches of talking again upon this subject. Accordingly, I am satisfied, in order to maintain his good behaviour, it is necessary that he should execute a bond with two sureties as set out in my order of 22nd July last. I direct that he do enter into a bond in a sum of Rs. 20,000 with two sureties each in a sum of Rs. 10,000 to be of good behaviour for a period of one year.

Arrests for Criminal Breach of Trust.

POONA, August 12.

The City Police to-day arrested on a charge of criminal breach of trust and placed before Mr. Vacha, City Magistrate, Messrs. B. R. Hiwarganekar, Agent, and K. V. Gharpure and P. G. Vaidya, Treasurer and Secretary of the Bombay Banking Co. Ltd, now in liquidation. Applications for release of the accused on bail were made but not granted.

Death of a Renowned Parsi Actor.

BOMBAY, August 12.

News has been received in Bombay of the death of Mr. Cawasji P. Khatau, a renowned Parsi actor and proprietor of the new Alfred Theatrical Company. The death occurred at Lahore, where his company was performing Urdu plays. The deceased who was 60 years of age, was a well-known actor of Shakesperian plays adapted in Urdu language. Recently, his company was playing Hindu mythological dramas at Lahore, where the Hindu population took exception to the part of the heroine Sita and Draupadi being played by an actress named Gaubharjan. The Commissioner of Lahore had to stop those plays owing to the apprehension of a breach of peace.

Punjab.

Dismissal of Barkat Ali.

LAHORE, August 12.

A Gazette notification to-day announces the dismissal from the Government service of Moonshi Barkat Ali Subordinate Judge at Lyallpur, who was recently sentenced to two years imprisonment in a bribery case.

United Provinces.

THE U. P. ELECTION RULES.

How They Affect Municipalities

ALLAHABAD, August 13.

The Local Government has published the rules, sanctioned for elections and class representation, under the new Municipalities Act. Cawnpore will get twenty nine elected members of whom ten will be by Muslims and two Marwaris. Besides these, the Upper India Chamber of Commerce will nominate three and the United Provinces Chamber of Commerce (Indian organisation) two members. In spite of recent resignations the election rules for Allahabad are practically the same as the draft rules to which objection was taken. Allahabad will have twenty-one elected members of which eight will be by Muslims. Three civil station seats will almost certainly be captured by Europeans or Anglo-Indians. In addition, the East Indian Ry. Company, the Allahabad University and the Anglo-Indian Association will nominate one member each. Lucknow will have twenty four elected members.

Agra Zamindar's Army Corps to be Raised.

ALLAHABAD, August 13.

At a meeting of the Agra Zamindar Association, held at Allahabad, a proposal was put forward that the Zamindars of these provinces through the agency of their own association should help the Government in raising recruits for a corps. The resolution was carried unanimously to the effect that each member of the association should be addressed through a circular letter, asking their personal assistance in making the scheme a success. It is hoped that if the association is successful in raising 350 men the Government will allow the corps to bear the name of the association.

MARWARI MUNIFICENCE.

A Hindu Hospital Opened at Benares.

By the L. G.

BENARES, August 12.

The Sriram Luchminarayan Hindu Hospital of Benares, founded by Mr. Sreram Kanorea, a rich Marwari merchant of Calcutta, was opened by the Lieutenant-Governor to-day. According to the address which was presented to His Honour, the inception of the hospital was due to Dr. P. M. Mukerjee a distinguished physician and Surgeon of Calcutta, who had long been in charge of a Marwari hospital. Mr. Sreram and his late lamented son Luchminarayan, having approved of Dr. Mukerjee's idea that the starting of a well-equipped hospital of an up-to-date type as a crying need of this holy city a sum of over a lakh and half of rupees was spent by them for providing a building and equipment for the hospital. The donor intends to set apart a further sum of over two lakhs of rupees as an endowment for the permanent maintenance of the hospital. At present a provision has been made for 40 indoor patients (Hindu), who will be kept in two wards, male and female, the zenana ward being strictly purdah and under charge of a lady doctor. The outdoor section will be opened to all classes of public, Hindus and non-Hindus. The Hospital fund will be administered by a board of trustees while the hospital will be managed by a board of governors with Babu Sriram Kanorea as president and Dr. P. M. Mukerji as Secretary who is also Superintendent of the institution assisted by Dr. S. C. Nandy, House Surgeon, Dr. H. C. Mukherjee and Mrs. Cobb.

Sir James Meston in replying said that he was sincerely thankful for being asked to open the Hospital.

The Lieutenant Governor is pleased to see recognised a desire of not only the leading people of Benares, but also of other parts of India who would express their gratitude to Mr. Sreram for his act of benevolence to Holy Kashi. Many of them testified to a great desire to benefit themselves or their descendants. This particular gift had two special features, it was intended for the benefit of innumerable visitors to the sacred city, and, secondly, the institution had been endowed by the donor with sufficient funds to make the hospital permanent this Honour, having declared the building open, was then conducted round the hospital after which he left amidst loud cheers.

Burma.

Mr. Barton's Internment.

Telegraph Association's Action.

RANGOON, August 13.

A meeting of the Rangoon Centre of the I. T. Association, will be held on Sunday when Mr. Leslie, Deputy Superintendent, Calcutta and president of the I. T. A. of that centre, will address the members. The Postmaster General of Burma has promised to attend so that he may learn the views of the Rangoon I. T. A. members first hand.

A correspondent writing to a local paper states that the public of Burma and outside the province will know that the Telegraph Association never thought to obstruct the department anyway and that prejudiced alarmists are responsible for Mr. Barton's internment. The Indian Telegraph Association men all over India and Burma are prepared to give the Government any assurance required of them to secure release of their leader and they feel proud that the pledge they gave to their King and country on the outbreak of the war through Mr. Barton, has not been deviated from by one hair's breadth.

Latest Telegrams.

General Hindenburg's Position Threatened

LONDON, August 13.

A Zurich despatch to an Italian news agency states that General Hindenburg recently informed the Kaiser that the position of the German armies on the eastern front had been seriously compromised by withdrawals to reinforce the west. He was willing to accept the General command on the eastern front, but he realised he was leading an almost desperate cause.

The "Morning Post's" Budapest correspondent writes: Nobody seems to know what General Hindenburg will be able to do. The only prediction I have heard is that he will ruin his reputation. It is said that he has been promised ten divisions from Turkey shortly and another twenty a month hence from the front. There are no more Austrian or Hungarian troops. Armed men are being trained to operate on machine guns. (Pioneer Cable.)

General Bothmer's Position Serious

LONDON, August 14.

A Russian official statement says that the enemy have evacuated the west bank of the Bistritz, which runs by Stanislaw. The Russians crossed pouring rifle and machinegun fire over the retreating enemy. The communique does not state whether this occurred north or south of Stanislaw. The latter would facilitate attack on Haliacz the capture of which would seriously threaten general Von Bothmer's southernmost railway. In the north General Sakharoff is now within a couple of miles of the railway southeast of Zlotow. A Russian success here would leave General Von Bothmer two railways and one good road whereon to withdraw fifteen Divisions (Pioneer cable.)

LONDON, August 13.

It is officially announced that various forces under General Smuts began simultaneously on August 5th a forward movement against the main enemy force which since its defeat on June 24th on Lukigura River has occupied strong positions in a fertile and wellwatered tract in Nouru Mountains. Stubborn actions developed resulting in the defeat of the enemy at Matamondo and Tchungo from which they were pursued. Enemy's losses were relatively severe ours were small.

LONDON, August 13.

The British Communique says:—An enemy bomb attack southeast of Guilleumont was repulsed. Enemy north of Pozieres was observed concentrating in large numbers but British artillery effectively scattered them. There was nothing important on our right flank except some fairly heavy shelling of our front trenches and some minor encounters with hostile detachments near Delville wood.

It was an aeroplane which detected enemy concentration north of Pozieres. Our airmen yesterday carried out another long distance raid and great damage was done to railway works and sidings. There were also several successful short raids and reconnaissances. Hostile aircraft were fairly active but avoided combat. One enemy machine was brought down and one British machine is missing.

The Communique describes Russians pouring across the tributaries of the Dniester bunding bridges under fire and dislodging enemy from fortified positions. General Tcherbatcheff's success in breaking the enemy Strypa front facilitated General Sakharoff's advance along Upper Sereth by forcing enemy to evacuate a series of positions.

General Tcherbatcheff took 55 thousand out of a total of 84 thousand prisoners.

The Communique adds that the Russians are advancing into the Carpathian forests south of Delatyn fortifying heights and repulsing all enemy attempts to take the offensive.

PARIS.—The Communique reports that north of Somme enemy made no attempt to counter-attack. Minor isolated actions enabled the French to advance on the slopes of hill southeast of Maurepas. A strong German attack on left of Meuse south of Avocourt Wood was repulsed by shell fire and bombs. Quiet prevailed elsewhere.

PETROGRADE. The Communique states that since August first Russians have captured 84 thousand Austrians and Germans 68 guns and 335 machine guns besides mortars and much other booty.

దేశీయతంత్రీవార్తలు

(మాన్యకీయ విలేఖనల వద్దనుండి)

బొంబాయి

మొయిలు స్త్రీమర్లు

బొంబాయి, ఆగస్టు 12:—గతమాసపు 28-వ తేదీ చిత్ర కలపటపాలన తీసికొనవచ్చుచున్న "సాల్వేజ్" అను స్త్రీమర్లు రాజ్యపు బుధవారము ఉదయము 6 గంటలకు బొంబాయికి వచ్చిన అనుకొనుచున్నారు.

బొంబాయిని గత సెల 10వ తేదీన కడలి "నాగోయా" అను స్త్రీమర్లు ఈ సెల 10 వ తేదీన మరక్షితులుగా లండను చేరినది.

ఒక మరణము

బొంబాయి, ఆగస్టు 12:—ఆల్ఫ్రెడు పార్సీ నాటక కంపెనీయందు మంచిపాత్రగా పోటీకి తొక్కరెడ్డి నొండిన కార్వే జీ. పి. కటాగారు లావణ్యపురమున మరణించిరి. వారికి మరణకాలమున 60 సంవత్సరముల వయసుగలదు.

నమ్మక ద్రోహము.

పూనా, ఆగస్టు 12:—ఈ దినము పూనా సిటీలో రీతు నాథ బొంబాయి బ్యాంకింగు కంపెనీ యేజింటు జి. ఆర్. హెగ్డార్, ధనాధికారి కె. వి. భామ్రే, కార్యద్యక్షి పి. సి. వైద్య అను వారలను నమ్మక ద్రోహము విషయమున ఆ రెండు చేసి బామినికొక దరఖాస్తు చేసిరి. కాని అంగీకరింపలేదు.

బంగారము

కూచ్ బేహారు దొంగతనపు కేసు

సకరణలు

కలకత్తా, ఆగస్టు 12:—కూచ్ బేహారు దొంగతనపు కేసు విషయము యిటీవల తంలివార్తలందు కూచ్ బేహారు రాజకీయ సంఘాధ్యక్షులు జె. ఎస్. బుల్లెట్ వి. సి. ఎస్ గారు ఈ క్రిందిసకరణలను నిరూపించుచున్నారు:

ముద్దయలు తుహఫజగోర తాము కుటుంబసహితముగా కూచ్ బేహారు సంస్థానమున కదలికొచ్చియున్నామని చెప్పి కొనికట్టు తంలివార్తలందు చెప్పబడినది. ముద్దయలు ఇచ్చిన ఆర్డీల యందు ఈ కారు నేరములు కారని ప్రాధాన్యము దియింది. తాము కేసునందు చూసవలసినది సరియై, ఇంకను విశేషములు గలగా తాము తుదకొరకును మునుపటియును వారు ప్రాధికారి కుహఫజగోరి, కూచ్ బేహారు సంస్థానమున కదలు సంధర్భమున కార్టెలు ప్రాసరి, తాము ఈ ఆర్డీల నేమి ఉత్తరపు రిచ్చినను, నేతను, నా కుటుంబము కూచ్ బేహారు సంస్థానమునకే పోవుట భావ్యమనితలచుచున్నాము. పెద్దెంబరు వెలూఖనలోగా మమ్ములకు తేలిపోవునట్లు ఉత్తరపు రిచ్చుట కర్పాట్లు చేయుటయే మా ప్రార్థన. మా ఆస్తులలో చేరినది మే మమ్ముకొనుటకు నీలగు నని మీరు దోచుకో నానిని మే మమ్ముకొను సాధ్యము తేర్చుచుటకొనవలసి ప్రార్థించుచున్నాము.

సామాన్య శాసన సభ.

బడ్జెట్ ఎన్నికలు.

కలకత్తా, ఆగస్టు 12:—బడ్జెట్ రహిం బక్ష్ ఎలాచి గారికి 92 వోట్లును (ఎన్నకొన బడెను), గులాం హుస్సేను ఆరిఫ్ గారికి 80 వోట్లును వచ్చినది.

సర్ శంకర్ నాయుడుగారు

కలకత్తా, ఆగస్టు 12:—సర్ శంకర్ నాయుడుగారు ధర్మా విశ్వవిశాలయమునూర్పు బంగారాజీ క్రమశ్చయ వారో ముట్టాడి ఈ ఉదయము ఇక్కడికి వచ్చిరి. వీరు 15-వ తేదీ 4వ అం ఇక్కడనేయుండి అన్ని విద్యాలయములను వారు.

నూతన భారతీయ పటాలములు.

కలకత్తా, ఆగస్టు 12:—డాక్టర్ ఎస్. కె. కల్లిక్ గారిట్లు ప్రాధాన్యమున్నాయి.—నూతనముగా కూర్చోయియు బంగారా పటాలము కొనబట్టుకొని 50 వ రుపాయలములొక తేర్చుకొని తెలియుచున్నది. ఈ పటాలము సైందక నేనా యివడకొండ కె 1162 వ ఫారము క్రకారము సమూహపు

బడును. రిహ్మాట్ కంప్య 228. ప్రస్తుతము చేరినవారందఱును కొంతకాలము విద్యాకేంద్రము చేరియు, గొప్పకుటుంబములవారి వారేయియు, ఇంతకుండి చాలుననియు తెలియుచున్నది. వారికితమలకు గూర్చియు వెలూఖనలకు గూర్చియు జనులు చర్చించడగదని ఏర్పాటుచేయవలసి చెప్పుచున్నారు. వారిని గురించి రిహ్మాట్ కంప్య విశేషముగా పలుకుటలేదు. ఇప్పుడు వచ్చినంతవఱకు ముప్పాతికొనువీధియు అందఱును కావలసి యున్నయేదల పరిచయమును గౌరవార్థము వచ్చినారు. కొన్ని కొన్ని విషయములందు కొందరు వాడుకుంటుంటిమి భాగ్య మీది యధారముగా గొనివచ్చినారు. వారైనను స్వ విషయమునందు దుష్టులు, భోజనసౌకర్యములును, సుక్రమరు పనియు నుండేయేదల సంశ్చయమై యుండును.

హిందూ పారిశ్రామిక విచారక సంఘము.

కలకత్తా, ఆగస్టు 12:—బంగారా క్రిమిశ్చయవారిట్లు ప్రాధాన్యము. ఈ సంఘపు విచారణ సంధర్భమున రాష్ట్రీయ క్రిమిశ్చయసంఘము లేన్నయ విషయము నూరింపబడెను. ఈ సంఘములవారు రాష్ట్రీయను పారిశ్రామిక క్రిమిశ్చయను విచారణకు పాటుగా నిర్ణయించుటకు ప్రాధికారియుండును. బంగారా క్రిమిశ్చయ వారిక రాష్ట్రీయసంఘము నేర్పాటు చేసిరి. ఈ సంఘమున కొన్ని యభ్యుదయకర్తలయొందించుచున్నారు. వీరి త్వరలో విచారణ పుక్రమింతురు. ఇదివఱకు బయ్యడిన కమిషన్ల సంధర్భమున ఎవ్వరే అవసరములని తోచు మాచనము చేయుచేదల అవియున్నయ నంగీకరింపబడు ను రాష్ట్రీయసంఘము నెట్లుగాని, పారిశ్రామిక విచారక సంఘము నెట్లుగాని ఎవ్వరైన పారిశ్రామిక విషయములందు పాక్షియింపబడినవో బంగారా క్రిమిశ్చయ రిమిషన్ కార్యదర్శికి తెలుపు కొనవలయును.

మంజూలు

ఒక సమీక్షి బర్తరపు చేయుటకు

లాహోరు, ఆగస్టు 12:—లహూరు సమీక్షి యన్ బర్తరపు ఆరిఫ్ అను నవకై లావత్తుకేసువచ్చి ఆరిఫ్ రెండు సంవత్సరముల కారాగృహమున కక్షింపబడినది నందున గవర్న మెంటునా ఆరిఫ్ ఉద్యోగమునుండి బర్తరపు చేసి.

మంజూలు జాయింట్లు ప్రాధికారికం వెసిలరెజిస్ట్రారు రిపోర్టు.

లాహోరు, ఆగస్టు 12:—1915-16 సంవత్సరమునందు భాగముల మూలపక్షము గలగి రిజిస్ట్రారుచేయబడిన కంపెనీల తగ్గిపోయినవని మంజూలు ప్రాధికారికం వెసిల రిజిస్ట్రారు రిపోర్టు చేసిరి. 1913-14 సం॥ రమున కంపెనీల సంఖ్య 146 గా యుండెను; 1914-15 సం॥ రమున కంపెనీల సంఖ్య 99 మాత్రమే యుండెను. 1915-16 సం॥ రమున 88. గత సం॥ రమున 5 కొర్రకంపెనీల రిజిస్ట్రారుచేయబడినది కాని 16 పని మానినవి. మొ 11 షీట్లతో యుండెను! కనుక మొత్తముమీద పని చేయుచున్నది 77 మాత్రమే తేలిక. 1914-15 సం॥ రమున 15 కంపెనీలు షీట్లతో యుండెను. వీలలో 6 కనులకు కమిషన్లందుకొనని రిజిస్ట్రారు వింకను షీట్లతో నీతియందే యున్నది. ఇవియు వానికాలము గడచిన వెనుక కొట్టివేయబడును. రిజిస్ట్రారు 5 కంపెనీలలో రెండికి కట్టడముల విలువలకు తెలియజేయుచును డెరెక్టరులు చెప్పి. ఇంకొకటి కనులకు కమిషన్లందుకొనట కట్టివేట్టిది. 4 వ కంపెనీ విషయమున మేనేజరు డెరెక్టరు కనిపించుటలేదు. అతను ప్రాధికారములు చేయబడును. 6 వ కంపెనీగారి విచారణలో నున్నది. గతసంవత్సరము రిజిస్ట్రారు కావడి 5 కంపెనీలలో 3 ప్రత్యేక సంఘములచే స్థాపించబడినది. ఒకటి బ్యాంకింగుకంపెనీ ఇంకొకటి నాటకకంపెనీ.

మట్టినునె.

లాహోరు, ఆగస్టు 12:—మంజూలు గొప్ప పరిశోధనమునకు రాయబహదూరు రాధాకృష్ణ కంపెనీవారి కారతనము వారనుకరి నొసంగిరి.

బర్తా

బార్తమగారికి నిర్బంధానానము.

రంగూరు, ఆగస్టు 12:—ఇండియా టెలిగ్రాఫ్ సంఘమునకు నాయకుడగు బార్తమగారికి నిర్బంధానానము విధింపబడుటకు గూర్చి దానిని తొలగించుటకు దొరతనమువారి కోరుటకు రంగూరులో ఆదివారమునా దొక సభిజనులను ఆసభకు బర్తా రోడ్డుపక్కన జరగలుగా నుండే వచ్చుట కంగీకరింపిరి.

ఈ సంఘమువారు దొరతనమువారి కట్టి యాటంకము ను గాని తలగించుట కన్నమును సంకల్పించలేదు. యధారంధమున సంఘమువారు తమ నాయకులగు బార్తమగారి వ్యారా దొరతనమువారికి చేసిన వాదనమున నిశ్చయంతయే నిలకము జరిగియుండదు. ఇండియా బర్తా డిజియులందలి సంఘ సభ్యులందఱును తమ నాయకులగు బార్తమగారిని కడలుటకు ఆరిఫి సర్వీకర్తల కట్టి బామిను నిశ్చయించిన గూడ నిచ్చుటకు సంకల్పముగా నున్నారు. అని యొక విలేఖని వచ్చిలెనట వాగ్దానము.

సెయ్య క్రరాష్ట్రములు

మూర్ఖాశ్రియ వదాన్యత.

కాశీ నగరమున హిందువులకు వైద్యశాల నేర్పాటులు.

కాశీనగరము, ఆగస్టు 12:—కలకత్తా నివాసియు మహాభవతుడగు శ్రీరామ కవోయాగారు "శ్రీరామ లక్ష్మీవారా యణ హిందూ వైద్యశాల" యను పేరిన కాశీనగరమున నేర్పరచిన వైద్యశాలకు సంయుక్త రాష్ట్రీయల రెప్పనెంట్లు గవర్నరుగారు నేమి ప్రార్థించింది: చాలకాలము మూర్ఖాశ్రియ వైద్యశాలకు అధికారిగానున్న కలకత్తా ప్రభుత్వ డాక్టరు పి. ఎం. యశ్వి గారు ప్రాత్యేకమున నిర్మాణంభింపబడినది అధ్యక్షులకు సమర్పించి డి. సన్మానపత్రమున వివరింపబడినది. శ్రీరామగారు ఆయన మునుపడు స్వస్థియ లక్ష్మీవారాయణగారును గూడ కాశీనగరమున కట్టి క్రకస్తమకు నున గ్రవైద్యశాల నేర్పరచుటకు గూర్చి యశ్వి గారు సలహాసంగీకరించి 1½ లక్షల రూపాయల వ్యయమిది దీని కట్టింది. దీనిపాదకాథము 2 లక్షలు వారు మూలధనముగా నేర్పరచ నిశ్చయించిరి. క్రస్తుకము 40 మందికి నివాస సౌకర్యముగలదు. ఇచ్చట హిందువులకు శ్రీలకును పురుషులకుగూడ ధూమకర్షణికి భంగముకలగలంద ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగ చికిత్స చేయుటకు ఏర్పాటుచేయబడినది. వైద్యకునిరచు తేప్పరచుకొని. శ్రీల భాగమునకు వైద్యులతో నిర్విక శ్రీల చికిత్సకు రాలిగా నియమించెను. వైద్యశాలలో నివాస మేర్పరచి చికిత్సచేయుటకు హిందువులకు మాత్రమే గాని విడిచియుండులు నివాస ములేయంద హిందువులకును ఇతరతరముల వారినిగూడ నిచ్చుటకు. వైద్యశాలకును వైద్యశాలా నిధికిని తేనతేరు పరిపాలక సంఘము తేర్పునబడును. వైద్యశాలాపరిపాలక సంఘమునకు బాబా శ్రీరాంకొవాయీగారధ్యక్షులుగను డాక్టరుపి. ఎం. ముఖర్జీ గారు కార్యద్యక్షులను యుండును. వైద్యశాలకు ముఖర్జీ గారు నూతనకెంటుగాను డాక్టరు ఎస్. సి. యశ్వి గారు నివాస వైద్యులుగను డాక్టర్ మోన్. సి. ముఖర్జీ గారును. కాలు నలిగారును నవాయవైద్యులుగను యుండును.

ఆగ్రా జమిందారుల సేవ

అహ్మదాదు, ఆగస్టు 12:—అహ్మదాదులో ఆగ్రా జమిందారులందఱును సభచేసిరి. ఆ రాష్ట్రములోని జమిందారులందఱును కలసి ఒక సేవ నేర్పరచి దానికి ఆగ్రాజమిందారుల సేవ ఆ సేవ వెల్లుటకుగూర్చి జమిందారులందఱును పనిచేయవలెనని ఆదేశమి బాబులకు వాగ్దానపరచి వారు తీర్మానించిరి. వారందఱును కలసి 501 మంది మూర్ఖాశ్రియ దొరతనమువారిట్లు చేర్చ వెల్లుట కనుకరింతు.

సింలా

రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన యుద్ధవార్త

సింలా, ఆగస్టు 12:—ఆగస్టు 10 వ తేదీన ఈక్రింది తంలివార్త హిందూదేశ కార్యకర్త గారియొద్దనుండి రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చింది—

ఆంగ్లంకము.

పోజియోనుకు త్రవ్వకమున క్రిమిశ్చయ క్రమశ్చయకంకములవై బాంబులను గురించి కొంత యుండునవచ్చిరి. పోజియోనుకు వాయవ్యమున మన ఆస్ట్రేలియను పటాలముల 600 గజముల సేనాముఖముతో 200 గజముల మునుకు వచ్చినది. క్రమశ్చయలు ఈవెస్ కంకమున కేరెష్టుకర్తమును గురించి విషవాయువును పోయెగింది. కాని మనకందకములలోనికి అడుగు పెట్టకాది పోయి.

కరాసుకంకము.

సోమనది ద్వారమున 86 తేదీ రాత్రి క్రమశ్చయలు కరాసువారి మోతనసానమును ముట్టడించిరి. కాని వారి క్రమశ్చయములు భిన్నములయ్యెను. హెం ఆవేరికి ఉత్తరమున సరాసు వాత ముండుట సాగుచున్నాడు.

వైద్యరంగము.

వైద్యరంగమున జర్మనులు వ్యర్థప్రయత్నము లింకను జరుపుచున్నారని ఎల్లో 5 దినములు పారి రెండవసారి మరల ఖయోమాంటునకు తాళిపెట్టగలిగిరి. వరానువారు వారికే సతిదూరమునందే తమ స్థానములను గాపాడుకొనుచున్నారు. పోర్తి గ్రామమున చాల భాగము పరానువారికిందనే యున్నది.

ఇటలీ రంగము.

ఇటలీవారు ఫిరంగి ముద్దముల తీరముగా నతిపి గొరి జయము సమీపించిరి. పురమునకు వచ్చియున్నవనున్న వర్తకశిఖరము లన్నియు ఇటలీవారి వశమైవని. శత్రువులు చాల ఫిరంగులను ఫిరంగులనుచును నవలిపెట్టి పారిపోయిరి. ఇటలీవారు విజృంభించిరిగాని ఎవరుగట్టున తమ స్థానములను బలపఱచుకొనుచుండగా వారి యాధిక్యతకు తొక్కుకుబుడ్డకళమును శత్రువులను వెంటించుచుండెను. 10 కిలమున ఖైదీలు కట్టుకడిరి ఇంకను వచ్చుచున్నారు.

రష్యా రంగము.

దక్షిణ గరిష్ఠి ముందు రష్యావారు యందుకు సాగుచున్నారని వారు ప్లానిఫాటర్ 6 మైళ్ల దూరముననున్న ట్రైనినిగా వాక్రమించుకొని దానినిదాటి ముందుకుపోయిరి. నీర్లకు నది కుత్తరమునందును వారు దిగ్విజయము సాధించిరి. రైలు కలకు యందుకుపోయిరి. శత్రువులు నదివైపునకు తమ రైలు మార్గమును ప్రేరిపరచిపోయిరి. 7500 చుది ఖైదీలు కట్టుకొనబడిరి. దీనిలో 8500 చుది జర్మనులు.

కమాన యుద్ధములు.

8 వ తేదీ వారు లిగ్జిపు వాదికా విమానములు బుగ్గెన్బునద్ద శత్రు విమానములపై వెగిరిరి. 8 బాంబులు శత్రువిమానములపై దగిలి దానినంది పోగ దట్టుచుగా వచ్చుచుండెను. తమ విమానములు నురక్షితముగా తిరిగివచ్చినవి. 9 వ తేదీ పోర్తికాళమున శత్రు విమానములు ఇంగ్లండు తూర్పు తీరమునకు వచ్చి నమదగ్గిరముననున్న ఒక కట్టణమును దుట్టడించెను 6 గురు మరణించిరి. 17 గురికి గాయములు తగిలినవి 4 గుట్టలు చాలవఱకు కాలిపోయినవి. 50 అడుగుల రైలుమార్గము చెడగిపోయినది. సేవానంబంధము గలవచ్చుమేరుము కలుగలేదు.

II

డింలా, ఆగస్టు 13:—ఆగస్టు 11 వ తేదీగల ఈక్రింది తంజివాన్ర హిందూజీ కార్యదర్శిగారియొద్దనుండి రాజ్యరతి నిధి గాడిత వచ్చెను.

ఆంగ్ల రంగము.

పోలీయరినుకు వాయవ్యమున బ్రిటిషువారు శత్రుస్థానములను జయించుచు దానిని బలపఱచుచును యందుకు సాగుచున్నారని బ్రిటిషుదినములు శత్రువులస్థానములపై బాంబులను వేయుచు సేవానంబంధమును నష్టమును దీక్షముగా గలుగజేయుచున్నారు.

వరాను రంగము.

హిందూ అడవి కుత్తరమునను, సోమనది కుత్తరమునను వరానులు విజయముల సందుచున్నారు. వైద్యరంగమున వరాని దళయద్ధము జరుగలేదు. కాలమానము వాగుగానుండెను చుక యుద్ధమునకు కొంతయంటంకము గలిగినది.

ఇటలీ రంగము.

ఇటలీవారు గరిజయనంతరిని పూర్తిగా వాక్రమించుకొనిరి. ఇటలీసేన క్రొత్తగా వాగుచేయబడిన వంతెనపై విసాజ్జో:దిని దాటి ముందుకు పారిరి. ఆర్మిక దళమును, త్రొక్కుకుబుడ్డదళమును పురములోకి తొచ్చుచున్నది. కాల్సోపీరభూమిపై ఇటలీవారు తీవ్రముగా యుద్ధము నలిపి సాన్ మాటీనోనద్ద శత్రుశంకిని భేదించిరి. అట్టియతలు ఇటలీవారి సేవానుభవు ఇతరభాగములను దుట్టడించి విసాజ్జో క్రిందిభాగమున ఒత్తిడిని తగ్గించుకొనచూచిరి. కాని ఏస్థానము:యందు ఇటలీవారు చెక్కుచెదరలేదు.

రష్యా రంగము.

రష్యాను దక్షిణ గరిష్ఠియందు ముందుకు సాగుచు ప్లానిఫాటర్ అగ్నేయములనున్న క్రెస్టిన్ అను రైలుప్రేవనును పురము వాక్రమించుకొనినీర్లకునది కుత్తరమునవారు లోటాలిపేనదిని దాటిరి. బ్రాడీకి దక్షిణమున జలోస్కినద్ద అట్టియ నులును జర్మనులను వ్యర్థప్రయత్నములను జేయుచున్నారు.

కాల్సోపీయను కొండలమీదికి రష్యానులు నిరంతరము సుగా సాగుచున్నారు.

అఖిలభారతీయ మహాసభ

అధ్యక్షత పదవి

(అనీబీనెంటుక్కుగారిచే వ్రాసినది)

ఆగస్టునెల 11వ తేదీ లక్నో పురమున లండన్ లోక బహిరంగసభ జేసిరి. సమస్తము వాచికుల్లారా అధ్యక్షత వహించిరి. ఆ సమయమున అఖిలభారతీయ మహాసభా కార్యనిర్వాహక బాధాకార్యదర్శులలో నొకరగు గొ. గోకరాజు మిస్త్రిగారు అఖిలభారతీయ మహా సభాధ్యక్షత పదవికి ఆవిధేసంబుగాతే తగియున్నారని ఒక తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. అఖిలభారత మహామృతీసుంధు కార్యదర్శి గొ. నయ్యయ్యును వలీకు మాస్టరు గా రా తీర్మానమును బలపరచిరి. పిమ్మట సభికులందఱా తీర్మానము నామోదించిరి. ఇంతకుపి నీ నీక్రింది శంకరుల తెలియజేయు గోతుచున్నారు.

అధ్యక్షతపదవి నొంద నర్హులుగా మదరాసు కాంగ్రెసు కమిటీవారు తేల్చొనిన వారలోనా కానుమే ప్రథమమున నున్నది. ఓట్ల సంఖ్య పరకొంత బహిమ యుక్తము సంఖ్యగా నుండెను. కాని గురుకు అధ్యక్షతపదవి కెంత తీర్పుటకును తీర్మానించుటకు గా కమిటీవారు సమావేశమగునపుడు ఎవరిపేరును నిశ్చయింపక పూర్వమే సేతు వా యధ్యక్షత పదవధ్యర్థిత్వమును విడచు కుంటిని తెలియ జేసిరి. ఇటుల జేయుటకు కారణములు గూడ నేక వారలకు తెలియ జేసిరి. ఏలన, మదరాసు బాంబాయి దొరతనములవారు ప్రతికాన్సేచ్చువైపును, రాజకీయ వ్యవహారము లందును తీరముగ వచ్చు బహిష్కరించునట్టి ఈతయమున వారి యుద్దేశ్యములకు న్యతిరేకముగా నన్నీ అధ్యక్షతపదవికి తేల్చొనదలచిన కమిటీసభ్యులందఱును విక కంత్వముగా నన్ను తేల్చొనినగాని వారి తీర్మానమునకు గాని, వాకుగాని ఎవ్వరకు విలంబముండదు. ఈతదని విజయరావువారి యాయగారి కొనకుటకుగా తీరప్రయత్నములు జరుగుచుంటు తెలసికొని సభ్యులందఱును వికకంత్వముగానన్ను తేల్చొన బాలరనియెంతి నా యధ్యక్షాధ్యక్షిత్వమును విడచుకొంటి. పిమ్మట మదరాసు కాంగ్రెసు కమిటీ వారు అధ్యక్షత పదవికి తేల్చొనినవారలలో రెండవవారగు ఎల్. ఏ. గోవిందరావువారియొద్దగా రధ్యక్షులుగ నెత్తుకొనబడిరి.

అధ్యక్షతపదవిని స్వీకరింపకు నుద్దేశముచేత నే సంతకముత్రము నానుభ్యక్షాధ్యక్షిత్వమును విడచిపెట్టుకొనలేదు కాని తంత్రికాన్సేచ్చుకు గూర్చుము రాజకీయ వ్యవహార చక్రము గూర్చుము తీరముగా బోరాటము సలుపునట్టి వ్యక్తిగూర్చు ఇట్టి వ్యతిరేకాభిప్రాయములు ఇంచు మించుగా సమానము యుండుట అనుచయోగకరము మాత్రమే గాక తుంటి తనముగాగూడ నున్నది.

ఇండియాదేశమునందలి కాంగ్రెసు కమిటీలలో నుత్తమాభివృద్ధి గనుచున్న మదరాసు కాంగ్రెసు కమిటీయందు నహితము అనేకమంది వ్యవసాయకాభిలాషులును, విద్యాభిమానులును, వానిహక్కులట్లు వాక్కులకూచి దొరతనము వారి యనుమానమున కాపుదులు కావలసినయ్యనని భయపడి నన్ను విడచుచుండుట కోరవచ్చును. ఎవ్వరు స్వాతంత్ర్యమును కాటంకము కలిగినదో అవ్పొటనే స్వాతంత్ర్యమునుగా ముకొనుట ఆంగ్లదృతి. ఆదృతి ఈదేశపు కాంగ్రెసు వాడులకు గూడ బోధనములు గల్గించుచున్నది.

ఈదృతి నకునుండియే నేనును వ్రాస్తూ గారను పుట్టక పూర్వము ఆమె:య దాక్షయజే ప్రకటించబడిన కరకత్రోమును మరల ముద్రించితిమి. అది అనేకవిధముల భయానకమై యున్నది. మేము దానిని పోలీసువారి కమ్మితిమి. శిక్షించబడితిమి. గాని మరల అపీలుతో వారిని గెలిచితిమి. మా పుస్తకముల నిరాటంకముగా ప్రకటించితిమి, ముదిత మరయే యధికారమును వాశకుని దొరతనపు వారు తెలిపినపుడు మాప్రకటనము నాపితేసితిమి. ఎచ్చుపెచ్చుట స్వాతంత్ర్యము నెరీంపబడినత ఆస్వాతంత్ర్యమును నట్టికష్టములకొందియైయు సాధించి తీరవలయునను స్వాతంత్ర్యాభిమానమును హిందూదేశము పుట్టి నిల్లుగా నున్నది. నలుమది ఏడ్వజోపల నుండు యువజనులలో మాత్రమి స్వాతంత్ర్యాభిమానము విశేషముగా వ్యాపించుచున్నయది కాని పెద్దవారలలో అంతగా వ్యాపించలేదు.

ఆయభిమానము లక్నో నగరపు సభలో విదితమైనది. కాని అట్టియభిప్రాయము తెలుపు కాంగ్రెసు కమిటీయందపు. అధవా ఉండినను కొలదిగా మాత్రముండును. నన్నేగాని ఈతదని తప్పుకొనిన ఈ యెన్నిక సమయముగా నున్నదని యింగ్లాండునందందఱుకు తెలసికొని, ఇండియాదేశము గూడ గ్రేటుబ్రిటను నకునుండియే ప్రవర్తించుచున్నదని తలచెదను. ఛార్లెసుక్రాస్టోగారి మరయును పార్లమెంటున, రియ్యకొన కున్న జరులలో నేనకులు అనినతమునకుండుటలన పార్లమెంటు సభయొక్క నిరంకుశ ప్రభుత్వము కొంతకరక పడిపోయినది.

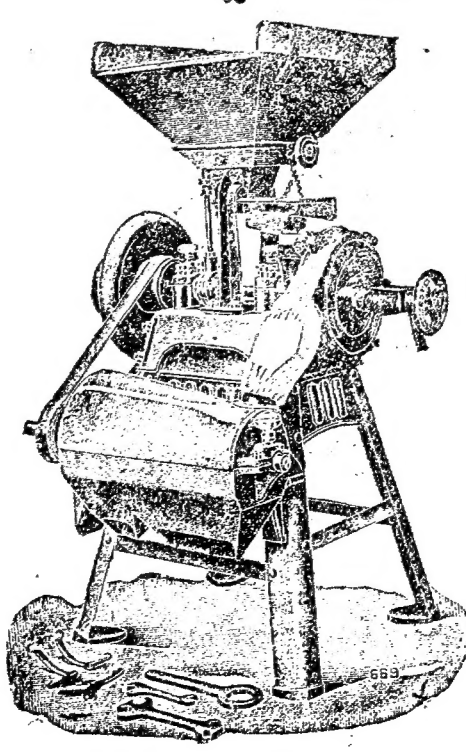
అఖిల భారతీయ మహాసభాధ్యక్షుని ఎత్తుకొను అర్హత కాంగ్రెసు కమిటీకి యున్నదిగాని జనులతోడను బహిరంగ సభలతోడను లేదు. వాస్తవముగాగూర్చు నేనేమియు వారికి తెప్పకొల్పకున్నను ప్రజలందరియొక్క సాధారణతము తెలిగి దాని నకునుండి నడుచుకొనిక యెడల కమిటీవారి యభిప్రాయమునకు ఇంగ్లాండునంద టెప్పకు విలంబముండగలదు.

వాసంగతియూ, వాకోకక్ర యుద్దేశము మాత్రమే గలను. ఇండియా దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము సంపాదించుటయే ఆ యుద్దేశము. అదియే వాటిర భూషణముగానేను దలంచుచున్నాను. నాయ్యాధ్యక్షులయొక్క దానికొర వాదించి దబ్బుటకాసి, బాధకను ఆసామాన్యాధికారము నొందుటయే యాధుమ్యణము. అఖిల భారతీయ మహాసభాధ్యక్షురాలుగానై:ను లేక దొరతనపు కారాగారమునందలికనై:ను, ఎటులైనను ఇండియా దేశసేన కలననేనేను తనిదిజెందెదను

విలేఖకులకు సూచన.

ప్రతీకయందు ముద్రించుటకు వ్యాసములను వంపురపుకు లేఖకులు గ్రామము పేరును మాత్రమే వ్రాసి యూరకొనుచున్నారు. ఏ జిల్లా యందో మూయములనున్న గ్రామము పేరును నుదహరించి సంత మాత్రమున చాలదు. జిల్లా, తాలూకాల పేరుల నుదహరించిన గాని పాఠకులకు విషయము గ్రహ్యము కాదు. కావున వ్యాసలేఖకు లీ విషయమును గమనింప ప్రార్థితులు. —సంపాదకుడు.

పప్పులు పిండ్లు తయారుచేయు యంత్రములు

ఈ మిల్లు 3 గుట్టముల శక్తితో భారీగా పని చేయును. శనిగలు, కందులు, వగైరాపప్పులును గోధుమలు, బియ్యము, పప్పులు మొదలైన వస్తువులను మిక్కిలి మృదువైన పిండిగాను ఒక వర్తాయములోనే తయారుచేయును. ఛాక్లరీల వాటికి సహకారి వ్యాపారముగ బహులాభించును. కొద్దిపెట్టుబడితో వ్యాపారము చేయు యత్నించువారికి ఇది చాలా లాభకరము.

రాబ్బన్ కూడ్ కిరస్నాయిల్ యింజనము (శక్తి గుట్టములు మొదలు 60 గుట్టముల వరకు) గ్యాసు యింజనులు, పెంటురీ పూగలు తంపులు, డాకిపంపులు, చేతితో మంచుగడ్డ చేయు యంత్రములు. (గంటకు 6 పవులు) ఎంచుకొనికరగిన గ్యాసు యింజను వగైరా లు కుపయోగించు బొగ్గుచేయు బట్టియను, మొదలైన ఛాక్లరీలకు కావలయు సమస్తసామానాలు గూడ మున్నె దొరకను. తప్పిళ్లు నూకు వ్రాసి తెలిసికొనుడు

ఇండియాన్ కామర్సు అండు ఇండిస్ట్రీసు కంపెనీ, ఇండినోర్, మెషిన్ మిల్లుస్టోన్స్ వర్కుసు, 4, శంభుదాసు నీధి, మద్రాసు.

నీటి పారుదల

కృష్ణా జిల్లాలోని నిబంధనలు.

కృష్ణా జిల్లాసంఘపు కార్యక్రమ కేసులో కేసుకుదుర్చు రావుగారిట్లు ప్రాయశ్చయమున్నాడు:-

క్రింద నాదావారింపబడిన పద్ధతుల నేర్పాటుజేయుటకు సూర్య సెప్టెంబరు 5 తేదీ విచారింపబడు ననియును ఈలోపల ఆ యూనివర్సిటీలోచేతు మార్పులను గన్పఱుమెంటు ఇవ్వగలను పొందినెక్రిటరుగారికి దాఖలుయినదియును, మద్రాసు గవర్నమెంటు ప్రయోగపడింది. కావున చదువులలో తొలి మార్పులకు కృష్ణాజిల్లాసంఘపు కౌన్సిలరుగారికి గాని వై యధికారిగారికి గాని క్లియర్ అవుతుందనియును, రయితులకు మాఖ్యుకు విషయముగాన బాగూకర తో యోచించవలయును.

వెద కాల్వలు.

కాల్వలు తెరచివెంటనే లావులియరు వెరచి కాల్వ వికరణుండి వైరకు నీరు నింపవలయును. ఈనీరు నుమారు 12 లక్ష రెండుకోట్ల పట్టును.

పొరంధనులో 15 లక్షల లోపల, నాడు మల్లకు, తోటవైరుకు మాత్రము నీ నియ్యబడును. నీరు రిగ్గియున్నపుడు నింతులపొరము తూములు తెరవబడును. ఈ వంతులు, యెక్కిక్యూటీవు యంజనీరువారి కిచ్చికి లోబడి, నలు దివిజు ఆఫీసుకు ఏర్పరచరలెక.

ఉమ్మడినీరు వీలగునంత త్వరలో ఇత్యబడునుగాని లాక్ 15-క తేదీ లోపల ఇచ్చితిరవలె ననగాడడు. ముందుగా నాడు వెంచెడివారు ఈ నిబంధన గుర్తింపవలయురు.

నీరు పూర్వముగ వచ్చివచ్చు 2 పేరాలోని వంతులు తీసివేసి, అన్ని కాల్వలకు వాని శాఖలకు వానివానికి తగినంత నీరు పంపబడును. చిన్న కాల్వల మొగితులనులదిగువకు, ఆయా కాల్వలకు వెళ్లకగిన, మామూలు నీటిపట్టును, పూర్వము నీటిపట్టును, గుర్తులు చేయబడును. ఈ గుర్తులు తూములకు గోడను వ్రాసుబడును. ఈ పట్టులు, యెక్కిక్యూటీవు ఇంజనీరు వారికినిచ్చిలోబడి నలుదివిజు ఆఫీసుకువలె నిర్వహణబడును. అటుల నిర్వహణపట్టుల తిరిగి యెక్కిక్యూటీవు ఇంజనీరు ననువతి లేనిది మార్పు కూడదు. ఎచ్చటవైర నవటి భూములకు ఎక్కువ నీరు కావలసి వచ్చును ఇంజనీరువారి ఉత్తరవులకు పొందవలెను.

కాల్వగట్టు, కొత్తతూములు గాని గండ్లు గాని ఇంజనీరు వారి వాగిమూలనుకు యవతుతి లేనిది వెట్టుకోవనియ్య కూడదు.

కాల్వలనుండి తిన్న నీరులోడు కొనగూడదు.

ఎల్ ఇంజనీరు వారు కాల్వ మొగలను మరి నియమింపబడెడు ఇతరవోట్లకు నీటిపారుదల నియమింతుకు. మిగిలినవోట్ల నలుదివిజు ఆఫీసుకు గానికి అధికారము గలదు, గాని వైరెక్రిటివి ఎల్ ఇంజనీరుకు కాగలదు. ప్రతిసం. డి.ఆఫీసుకు నీటి పొచ్చు తగ్గులను, మురుగులను, జెల్లాఫీటిని తరుచుగ ఎల్ ఇంజనీరు గానికి తెలిపావద్దా రా తెలుపవలయును.

చిల్లి కాల్వలు.

సాగుకరిమిరముకు 2 ట్టి సాధారణముగ తగినంతనీటిని అన్ని కాల్వలకు పంపవలయు వంతులు అవసరమునవోట్ల కాల్వలో పూర్వము నష్టము కచ్చేరరకు ఆడ్డు బల్లులు గాని అడ్డుకట్టలు గాని జేయవలెకూడదు. దాములకు అడ్డుకట్టల వంతులు ఎల్ ఇంజనీరు అనుమతివైర సం. డి. ఆఫీసుకు ఏర్పరచరలెక. ఈవంతుల బాధితాలను కెక్కును ఆఫీసుకును, గ్రామ ముకుసబులకును ఇయ్యరలెక. ఎల్ ఇంజనీరుగారి వాగిమూలనుకు సమ్మతిలేనిది వంతులు మార్పుకూడదు.

ఆర్డులేని దాములను, గండ్లను, వెట్టుకుండ చేయుట యం దగువానిని కనిపట్టి తెలియ బరచుట యందుకు గ్రామమునబులకు రెవిన్యూ యావ్యోగి ములకు, విధియై యున్నది.

లాక్ 15 తేదీ లోపల నాడుమల్లకు, తోటవైరుకు నీటిసప్లయచేయుటలో న. డి. ఆఫీసుకు అడ్డుకట్టల నియ్యవచ్చు ను గాని వానిని లాక్ 15 తేదీ తీసివేసి తిరవలెక.

సామాన్యము.

జెల్లాజేయకుకొరకు గాని, సాగుబడి యవసరమునబట్టి గాని వై నిబంధనలను తెంపారె గా, ఎల్ ఇంజనీరు మార్పు వచ్చును. ఆలా మార్పువచ్చును మార్పుదలకు పూర్వము గాని వరముగాని, మార్పుదల పేరువుల సయితము, జిల్లా కలెక్టరు గారికి తెలుప వలయును.

రిజిస్ట్రేషన్.

ప్రతి నాడు కనుగొనబడు భూములయొక్కయు, ఆయ కట్టుయొక్కయు రిజిస్ట్రేషన్ ఇయ్యబడును. ఈభీకివచ్చిన ఆఫీసుకు అడిగినప్పుడు కనుగొనబడవలయును. దాములు అడ్డుకట్టల వంతుల రిజిస్ట్రేషన్ కూడ ఇయ్యబడును.

వై రిజిస్ట్రేషన్ గ్రామ మనసబులకు కూడ నియ్యబడును వానిని ఆయూరి రయితులు మార్పుననవచ్చును. వీనికి మార్పులు జిల్లా గవర్నమెంటు ప్రయోగపడినను.

ము వోవరక్రిటరు పృతి నెలకు ఇంగ్లెషును బుక్కులియ్యబడును. అందు, నీటికొంతలు, తూములు, నీయర్లు, య స్పేపులయొక్క తిలుపు లెక్క ఎంతిరవ కెత్తింది, వ్రాసురలయును. ఎ ఇంజనీరు, సం. డి. ఆఫీసుకు, వారి ఈభీతో వై యంకముల గుర్తు వ్రాసిగొని వై రిజిస్ట్రేషన్ గవర్నమెంటు యును. వావార్తుగా నీటిపారుదల తిచ్చి చేయవలయును. తని కొలల బుక్కువలె, ఇంగ్లెషును బుక్కు చాల మాఖ్యుకు గనుక, వాగ్రిత్య తీసివేయవలయును. మాసాంతమున, ఈ బుక్కులు, సం. డి. ఆఫీసుకు రియార్డుల సయితము, ఇంజనీరు గారికి పంపవలయును.

కాల్వలలో, లావులు, యస్పేపులు, వెడ్డుములు, మాఖ్యుకుగ నేర్పాటు చేయబడిన కాల్వలగములు, లోని నీటి పట్టులును ప్రతి ఉడయును. తెలిపావద్దా రా తెలుప వలయు. వీనిని, లోబడినీ రిపొర్టుఫారమున ఇంగ్లెషునుగా పూ వ్రాసి ఇచ్చి ఇంజనీరుగారికి పంపవలయు. రిపొర్టు నీ. డి. ఆఫీసుకుకూడ ఉంచవలయు.

ప్రతిలావు లియరు, యస్పేపు, తూము, అవులు లెక్క, లోని పొరుదల వెలియవరము రిజిస్ట్రేషన్, ఇంగ్లెషును బుక్కునుండి తయారుచేసి ఎ. ఇంజనీరు ఉంచవలయును. పృతి నెలకువలె తిచ్చిచేసి సంతకము చేయవలయును ఇంగ్లెషును బుక్కు వ్రాసిన ముకునెలలో నీది తయారుగును. ఇది నిర్వహకు రికార్డుగ నుంచవలయును.

చాల శ్రేష్టమైనముక్కుపొడి

పలుము 1-కి రూ 0-1-0. చీకె 1-కి 2-8-0
సుగంధ ముక్కు పొడి
బుడ్డి 1-కి 0-8-0 దబ్బక 1-కి రూ 1-12-0
పి. రాజారామ్ అందు కంపెని,
(283) ముక్కుపొడి వ్యాపారులు,
బొమ్మబాక్సు నెం. 282, మద్రాసు.

స్టెర్న్స్ వైన్ ఆఫ్ కాడ్గిమరు ఎక్స్ ప్రెస్

లోనాముతో గూడినది. పాలిపోయినట్టియు, బలహీనులగునట్టియు జనులకు యధాబల మొనంగగలదు. ఆరోగ్యమును, ఉత్సాహమును గలిగించును. మందుయెండలలో నయితము తృప్తికరముగ బనిచేయగలదు.

నిస్సత్తుక, పొందు, కుమగధీనులకు బాగానర్పగల చక్కని యావధము.

అన్ని మండలములలోను బజారులలోను ప్రోత్సాహము విక్రయించబడును.

పేలకుముందు. సీసా 1-కి 0 4
కుప్పుకు తైలము. డబ్బి 1-కి 0 8
అమృతాంజనము డిప్ 109 ఫేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

Magic Cure! Marvellous effect!
Bathing Oil Price Rs. 0-8-0
Iron tonic pills 1 bottle of 48 pills 2-0-0
Anti Malarial Drops Price 6 Doses 0-8-0
Descriptive Catalogue free on application
ALLBUTT & Co.,
CHEMISTS BROADWAY MADRAS

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము
ఆరోగ్యమును కాల్వకునుబడునాండుకు స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే కలుగుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి శరీరసాఖ్యమును దృఢపరచును ఆయోగ్యునిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును. పొమ్మ బాక్సు యు నును భరించుకొనెదము. వెంటనే వ్రాసుకు 219 వై ద్యశాస్త్ర ముఃశంకర్ గోవిందజీ, ఆరంభిగపాటవధాయం. 157, బాడ్వే, నువరాను.

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును. 469

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ

ఈమురబ్బును సాలామిసిరి కాదని యజ్ఞపురమువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా యియ్యబడును అట్టి రిజిస్ట్రేషన్. నిరాకరించినచో కోర్టుముందుగా పొందవచ్చును. యరభ్యాసముగల్గ బాల్యములోనే ధాతునష్టము కలిగినవారికి వృద్ధులకుగోళము బడినవై, మరణకాలమువరకు దుఃఖము ననుభవించురు. ఈసాలామిసిరి మురబ్బ సేవించినయెడల అట్టి దుఃఖము తొలగిచితే. బంధిర్యంబునను లయి వ్రాకొనించుచు చిర కాలము నుభయగ జీవింతురు.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బువల్ల ధాతుపుష్టికలుగును, శ్వేచ్ఛ ఫలితము మానును, ధాతువు మూత్రముతో కలసిపోవుట మానును, నీరుయరుకు మానును, బహుమూత్రత్వాధి మానును, విశేషబలము కలుగును, రక్తము వృద్ధియగును, ఆకలి యెక్కువ యగును, చక్కగ నులవిస్తవచ్చును. సాలామిసిరి అనునది ఒకజాతికండు. ఇది కాబూర్, కాండవార్ జేతులలో వైరగుచున్నది. అక్కడి జనులు ఈవంతును విశేషముగా తినుటవలన మనజేపు 4 గురు మనస్సుల బలము ఆజేతును 2-కమనసికి గలదు. వై యరబ్బును సేవించి చుంది బలము పొందుటకై గొప్ప మందులతో చేర్చి కయారుచేయబడి యున్నది, 1 దబ్బాకు 15 రోజులు ఉక్తముగించిన దానివల్ల పూర్తిగగుణము కలుగును. 28 దబ్బాకు ఉక్తయోగించినచో జస్మాంకరము వరకు గుణ మిచ్చును.

అనుపాద పత్రిక పార్సులతో పంపబడును.

15 తులారు, డబ్బీ నెల రూ. 2-0-0. తపాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 లగాలు
డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీ వైద్యులు, నె. కె. అవస్థ్యకోడు, బెంగుళూరు సిటీ.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

అతరికుభృపు రక్తమువలన జనించువాద్యములకు కీరితమునటి మందు. కుకపులను, చచ్చులను, గండములను పుండ్లను, ప్రాతకోళ్లను అన్ని విధములవలన గుణుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

(28)

కనావధిసార్వకరిల్ గణ మిచ్చుట నిస్సంకోచము, సహజమైనను మధ్యకత్తివలన అన్ని విధములైన రోగములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కార్యసంబంధమును నొప్పలను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. శరీరారోగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజులవరకు వంతులకు 4 టేబుల్ స్పూన్లలో అమృతమును

ప్రాప్తిటరు:- పి. డి. సావంత్. 144. వననవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi No, 144, No. 2. BOMBAY.

Amrutanjan

Best Indian Pain Balm
SOLD EVERY WHERE.

అమృతాంజనము

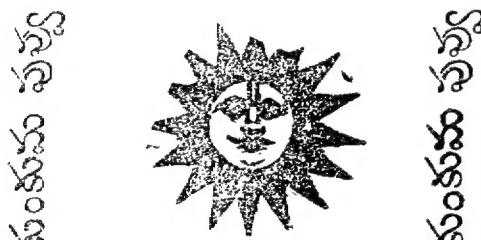
అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బీలో సహా సీసా 1-కి వెల 0.8-0.
తలనొప్పులమాన్యును, వాయువుపోట్ల బోగొట్టును
పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును, పోట్లబోగొట్టును
దీనిని విజేతములలో కూడ వాడుచున్నారు.

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము
వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
సువాసన గలిగి యుండును.

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి, లండన్ మద్రాసు

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మాచర్ల దొరకును, కొనువారు సూర్యమార్కును
గమనింపుడు. కరస్పాడెన్ను మొదలగునవి
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ.
(53) 21, హమ్మంబీధి, బొంబాయి.

దైత్యమేధిక ప్రయోగము.

ధర్మశాస్త్ర ప్రమాణవచన సమన్వితము.

ఈ గ్రంథము అన్ని పాఠముల బ్రహ్మకథానుచేత విర
చితముగా వ్రాసి నమకూర్చబడినది. దీనియందు చంద్రిమ
ని కర్మానుష్ఠానములను ఉపసంహరించుచేతలేదు 1 దినము
మొదలు 12 దినముల వరకు చేయవలసిన కలవిధముల చక్క
గ తెలుసుకొనుటకు కలుగజూపియున్నాము. దాదాపు 150
పుటలపై గాధర్మశాస్త్రమును వ్రాసి నాము. జీవభర్త
కనండికరణము, పుత్రికాభివృద్ధి, కన్యకావిధి
మున్నగు కలవిధములు పూర్వవిధియు వ్రాసియున్నా
ము. దైత్యమేధవిధి సంబంధించిన ధర్మశాస్త్ర ప్రమాణవచన
ములన్నియు ఒక్కటియైయున్నదిగవిమలక అన్నియు ఇందు
చేర్చియున్నాము. ఇట్టి గ్రంథ మిదివరకు ముద్రించబడలేదు.
యథార్థముగా, యత్నమునను, యతిసంస్కారము, ఆతుర
సహ్యసవిధి, పిండవిత్తములపై వ్రాయుము. మున్నగునవియు
ఇందుగలవు. చిత్రగ్రంథములగు ప్రాతానామ చేయవలయును.
అట్లుచేయు వెల 2-4-0 చట్టము లేక కిత్రాకాచేయు
2-8-0 పాఠ్యపాఠ్యములైనా పత్రికాము 0-4-0 అగును.
407) మానెడరు స్వధర్మప్రకాశిని, గుంటూరు.

ఉచితముగ !!

భూతభవిష్యద్వర్తమానములను తెలిసికొనుట
కు సాయము : — ప్రపంచమునం దుండు శ్రుతి మత
మృదును తెలిసి కొని దగినది మూడు మాత్రమే, అవి యెన్ని
యో, భూతభవిష్యద్వర్తమానముల ఫలములే గదా! మి
యొక్క అయిదొక్కయి, భాగ్యము, కళత్రము, సంతానము
మొదలగు వానినిగురించి మీ తుదితముగ వ్రాసివంతును.
అందులకు మీరు త్వరచే చేయవలసిన జేయవలసిన మిజమ్మ
జాతక మున్నయెడల దానితో పుట్టిన తేదీ మును, నెలయును,
సంవత్సరమును, జననకాల ఘడియలను బంతుడు; అది లేని
యెడల ఒక్కసంవత్సరమే చాలు; సంవత్సరముకూడ లేని
యెడల కొంచె మెచ్చుకొని కయమ్మను తెలుపుమ తమ
నామమును తమ స్వపాత్ర తిథియుగగాని లేక వ్రాసుకో
మాత్రముగాని వ్రాసి వంతుము. అప్పుడు నామమును బట్టియు
వారివారి వ్రాసును బట్టియు గూడ జాతకములు తయారుచేసి
పయిన వ్రాసిన ఫలములను వ్రాసి వంపించెదము.

ఇందుకు మాత్రమేబడిన శ్రోత్రితరూపముగనున్న
220 ప్రశ్నోత్తరములను ఈ వాహరణములగుల జ్యోతిషగ్రం
థములొక్క ప్రభువుచున్న దానితో భృగువంశీత, కు
కృవాడిమొదలగు గ్రంథములను బట్టియు, మా యజ్ఞభట్టా
మచుబట్టియు వ్రాసి: ఫలములను పొప్పేత: సహా రూ. 1-12-0 కను
డిలో: 258 శ్రోత్రితరూపముల ద్వితీయగుచ్చమును
మాత్రము కోరుతా: ఫలములు వైపుకారమే రూ. 2-4-0 కను
డిలో: ప్రభుద్వితీయగుచ్చములకు రెండును కోరు
వారికి ఫలములు వైపుకారమే రూ. 2-12-0 కను డి
ను. పొప్పేత వి. పి. భక్తులు మేమేధరింతుము: ఈ గ్రంథముల
యొక్క కలుగునను మేము వంతు జాతకఫలములను చదివి
చూచిన పిమ్మట తొలివకాస్త్రముయొక్క నిజమును మా
పొందిత్యమును మొనరెలిపిగొని చున్నట్లును స్తుతింపవలసినది.
వేదము యోగ్యతాకరీలు వంపియుండిరి

వి. యమ్. శర్మ అండు బిదర్.
అవతాతరం, గోదావరి జిల్లా

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవసంచిక వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:—గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ.

శైలినులభము. కథలు చదివినట్లు చదువుకొని
వచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని
అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయబడి
యున్నది. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రూ. 2-0-0
అంచెపాలి లేదు. ప్రవేశరుచుము లేదు.

సిద్ధమున సంచికలు వి. పి. గా వంతుదుము.
మూలము:— ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,
(21) 145, కామిధి, మదరాసు అని వ్రాయును.

తెలుగు

ఆనందవాచక పుస్తకములు

మొదటితరగతినుండి నాలుగవతరగతివరకును మాయ
ద్వ నిర్ణయముగానున్నవి. ఇవి కృషిద్విజ్ఞులైన పితృతరము ప్రా
స్తూర్త కృషిసోపాధ్యాయులైన బ్రహ్మశ్రీ, కూశి సర
సింహంబయ్యులు వి. యె; యల్. టి. గారి చేతను, పానుగంటి
లక్ష్మీవరసింహారావు గారి చేతను రచింపబడినవి. చుదయ
మొదటి మూడు తరగతులవాచక పుస్తకములను దైత్యుడ
గాను 1916 వ సం. జూన్ నెల 6 వ తేదిన పోస్టునెంబు
బార్డు గెజట్టులో పాఠశాలలయందు ఉపయోగింపవచ్చునని అను
మతి యిచ్చియున్నాడు. ఒక్కొక్క పుస్తకమునకు మిక్కిలి
సుందరమైన సాదాపటుములను రంగుకలములను నున్నవి.
ఆనందవాచకపుస్తకము, మొదటితరగతి రూ. 0-2-0
" రెండవతరగతి రూ. 0-2-8
" మూడవతరగతి రూ. 0-3-0
" నాలుగవతరగతి రూ. 0-4-0
N.B:—ఎక్కువగాకొను బుక్ నెట్లర్లకు కొనుగోలునగును.
235 ఆర్. వెంకటేశ్వర అండుకో,
ఆనందా మద్రాసుపాఠశాలలు, మద్రాసు

మోనపోకుడు (389)

తుక్కనట్టినయింకండ చేయు రంగులను
తక్కువ ధరలకుకొని మోనపోకుడు. అట్లు
తుప్పపట్టుకుండ చేయునది యొక్కటియే.

వెయిలెన్ డవ్ అండు కంపెనీవారి
"బిటు మాస్టిక్ సాల్యూషన్."
"Wales Dove & Company's
"Bitumastic Solution."

దీనిని వం తెనలకు కప్పలకును నుపయో
గించుటకు ప్రపంచమందంతట చాలమందిది.
దీనిని సాధారణముగా శైలులే కంపెనీటును
మున్యనిసవలువారు పట్టువచ్చువారు బొగ్గు
గడల వారు లోహగనులవారు ప్రపంచము
దంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుందురు.
రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగోని యుండదు.
వెల రూ. 52-8-0.

సోపానము:—
ది సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్
ది రిలయన్సుఫౌండ్రీఅండ్ ఇంజనీరింగువర్కుస్
తపాలపెట్టె నెం 553 రు మదరాసు
(వె కామ్రాజ్ మక్ గోతునక్కను ఈ కఠిం
పేరుకూడ ను వాహరింప గోతున్నాము.)

వైద్యవిద్య

దీనియందు మొదలుగ వైద్యబోధనలు నిండియున్నవి.
144 పుటలుగల పుస్తకము. మి యింటికెట్ల పీ కర్కులతో
పొప్పేత భక్తులు కూడ లేక మీకు యిప్పించేటట్లు వుండు
పీకీకొనుటకు నివ్వమలేదా! నేడే ఒక పుస్తకమునకు
వ్రాయుడు. రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,
(188) 20, వై నాటబారోడ్డు, మద్రాసు

గ్యాలీస్ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు చదువుటకును, వాటిని నడుపుటకు
యెగు తరిపియదు నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడు
పకో యేయగలములు యేయవలయునో అది ఇది
కొంపపుడు స్వల్పముగాచేయు రిపేరును యాచుంకముల
నిల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈ పాఠశాలలో, యూరోపియన్
కోరెట్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి
కర్నూ మెంటువారిపద్ధతులను లై సెన్సు యిప్పించి వంతుచును.
అందులకు ఫీసు 60 రూపాయలు కట్టవలయును.
తిరిగిగూడు సెప్టెంబరు నెల 16 తేదీ నుండి ప్రారంభమునకు
గూడులో చేరవలసిన విద్యార్థులు ఈ నెల 31 వ తేదీని గాని
అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికోవలయును. పాఠ
శాల విద్యార్థులు కోరవో నివసించుటకు తాగినంగుడును
ఈ గ్రంథ నుడవారికి వ్రాసికొనుడు.

(41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

ఆంధ్రులచరిత్రము మూడవ భాగము.

గ్రంథకర్త: చిలుకూరి వీరభద్రరావుగారు
ప్రథమ ద్వితీయభాగములు విజ్ఞానచంద్రికానుండకెవారి
కలర బ్రేకటింపబడినవి. మూడవభాగ మిది. కావలసినవారి
దిగుర చిరునామాకు వ్రాసికొన్నయెడల గ్రంథమును బడెను
గలరు. గ్రంథము 486 పేజీలు గలిగి చక్కని కాల్కోలెండు
చేయబడి యున్నది. వెల పోస్టేజీగాక రూ. 1-8-0 అ.

వెలగల వెంకటరెడ్డి,
ఇలిహాసకరగిడి గ్రంథాలయ, ఆరవల్లి, కృష్ణకల్లా

గోరోజనము తులం గకి 2-0-0
రసభక్తులు తులం 1-8 రూ 0-10-1
కుంకుమ పువ్వు " " 2-0-0
అమృతాంజనం డిపో, 10, శ్రీకేశవోడ్డు, బొంబాయి
7, తులసీబజార్, మద్రాసు.